

МОНОГРАФІЇ

1994

Ландина Т.В. Организационно-экономические механизмы адаптации предприятия к условиям рынка / Ответ. ред. П.Е. Беленький – К.: Наукова думка, 1994. – 150 с.

У монографії розглядаються теоретичні і практичні питання побудови організаційно-економічних механізмів адаптації підприємства до умов ринку – цілі, моделі і методи перебудови систем підприємства, вибору стратегії розвитку, використання елементів мотивації для ефективного функціонування підприємства у конкурентному середовищі. Для дослідників, інженерно-технічних працівників промислових підприємств, викладачі вузів та студентів.

Зміст

Введение	3
Глава 1. Методология адаптации организационно-экономической и технико-организационной систем предприятия к рыночным условиям	
1 Проблемы адаптации предприятия к рынку и их классификация	6
2. Организационно-экономические механизмы адаптации предприятия: сущность, структура, взаимосвязь и взаимодействие	11
3. Концепция построения адаптационных механизмов перестройки и развития организационно-экономической и технико-организационной систем предприятия	21
4. Мотивация процессов адаптации предприятия к рыночной среде	29
Глава 2 Механизмы ориентации систем предприятия на повышение качества продукции и эффективности производства	
1. Государственная политика экономического регулирования и стимулирования конкурентоспособной и экспортной продукции	39
2. Основы построения экономико-организационного механизма управления качеством продукции	43
3. Ориентация предприятия на повышение его конечных результатов – качества продукции и эффективности производства.....	50
Глава 3 Построение адаптационных механизмов и моделей развития предприятия	
1. Исследование эффективности управления технико-организационным развитием предприятия и конечными результатами производства	56
2. Механизмы целостного управления развитием предприятия по конечным результатам	63
3. Разработка прогнозных моделей адаптации технико-организационной системы предприятия к рыночной среде	73

4.	Моделирование взаимосвязанной стратегии развития технико-организационной и организационно-экономической систем предприятия	85
Глава 4 Разработка моделей и методов перестройки организационно-экономической системы предприятия		
1.	Преобразование форм собственности, разгосударствление и приватизация предприятий, выбор рациональных вариантов	92
2.	Основы построения механизма децентрализованного управления и хозяйствования, сущность внутрифирменного коммерческого расчета	102
3.	Создание системы учета затрат и результатов работы в условиях перестройки организационно-экономической системы предприятия	111
4.	Разработка моделей управления собственностью	119
5.	Управление внутрифирменным ценообразованием и распределением результатов хозяйствования	131
Примечания		138

Фурдичко О.І. Ефективність ресурсно–виробничого потенціалу лісогосподарського комплексу (теорія, методологія, практика). – Львів: Світ, 1995. – 287 с.

У монографії розглянуті питання ресурсно-виробничого потенціалу лісогосподарського комплексу, форми і методи забезпечення раціонального використання лісосировинних ресурсів в умовах ринкової трансформації економіки.

Для спеціалістів лісогосподарських підприємств, викладачів, студентів лісотехнічних вузів.

Зміст

Вступ	4
Розділ 1 Ресурсно-виробничий потенціал	
Лісогосподарського комплексу України	7
1.1 Соціально-економічні проблеми розвитку лісогосподарського комплексу в умовах ринкової трансформації економіки	8
1.2 Основні етап становлення ресурсно-виробничого потенціалу галузі	20
1.3 Напрями підвищення інтенсифікації використання ресурсно-виробничого потенціалу	48
Розділ 2. Теоретичні основи економічної оцінки лісосировинних ресурсів	63
2.1 Методологія економічної оцінки запасів лісових ресурсів	64
2.2 Показники оцінки комплексного використання лісових ресурсів	81
2.3 Якісна оцінка і взаємозв'язки ресурсно-виробничого потенціалу з проблемою охорони навколишнього середовища	89
2.4 Принципи визначення синергічного ефекту від лісогосподарської діяльності підприємств	97

Розділ 3. Організаційно-технічні фактори ефективного використання виробничого потенціалу	107
3.1 Комплексна оцінка ефективності використання системи машин і механізмів	108
3.2 Диференціація технологічних процесів на підприємствах лісогосподарського комплексу	121
3.3 Удосконалення процесів обслуговування, ремонту і відтворення засобів праці	126
Розділ 4. Методологія оптимізації відтворення і використання лісових ресурсів	137
4.1 Проблеми інтенсифікації природокористування в умовах становлення ринкової економіки	138
4.2 Оцінка ефективності використання земель лісового фонду	143
4.3 Оптимізація відтворення та використання ресурсного потенціалу	150
4.4 Оптимізація заліснення та раціональне використання земельних ресурсів різних відомств	164
4.5 Відтворення засобів праці в умовах територіально-міжгалузевої інтеграції	173
Розділ 5. Організаційно-економічний механізм раціонального використання ресурсно-виробничого потенціалу	191
5.1 Соціально-економічні і правові аспекти реформування галузі в умовах переходу до ринку	192
5.2 Мета, завдання, функції і структура організаційно-економічного механізму раціонального використання ресурсно-виробничого потенціалу лісогосподарського комплексу	209
5.3 Принципи побудови і реалізації стратегії підвищення ефективності функціонування лісогосподарського комплексу	219
5.4 Використання досягнень науково-технічного прогресу в лісовому господарстві і лісопереробній промисловості	239
5.5 Перспективи розвитку підприємництва в лісовому господарстві	250
5.6 Соціальний захист працівників лісогосподарської галузі	262
Висновки	274
Список літератури	280
Резюме	285
Resume	285

1996

Євдокименко В.К. Регіональна політика розвитку туризму (Методологія формування, механізм реалізації) / Відп. ред. член-кор. НАН України М.І. Долішній. – Чернівці: Прут, 1996. – 288 с.

В монографії розглянуто теоретичні аспекти формування туристичної політики, обґрунтовано місце туризму в соціально-економічному житті, проведено аналіз природних та соціально-економічних передумов розвитку туристичної сфери в Карпатському регіоні, дана оцінка туристичного потенціалу території,

розроблено концептуальну модель регіональної політики розвитку туризму та запропоновано конкретні механізми її реалізації. Аналізується галузева специфіка та особливості шляхів розвитку інфраструктури мереж регіону як фактора становлення комфортного середовища. На прикладі Чернівецької області сформовані соціально-економічні та організаційно-правові засади створення спеціальної туристично-рекреаційної зони.

Монографія розрахована на науковців, спеціалістів територіальних органів управління, фахівців сфери туризму.

Рецензент:

Долішній М.І.

член-кор. НАН України, проф.

Школа І.М.

д.е.н., професор

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України.

ISBN 966-560-035-4

ЗМІСТ

Вступ	3
I. Теоретичні засади формування політики розвитку туризму	5
1.1. Методологічні аспекти дослідження туризму в сучасних умовах	5
1.2. Місце туристичної індустрії в моделі державної регіональної політики	11
1.3. Сучасний стан рекреаційного освоєння регіону	19
1.4. Принципи формування регіональної туристичної політики.....	27
II. Природні та соціально-економічні передумови розвитку туризму в Карпатському регіоні	
2.1. Геополітичні аспекти активізації туристичної діяльності	34
2.2. Природні передумови розвитку туризму в регіоні	41
2.3. Регіональна інфраструктура як фактор розвитку туризму	50
2.4. Світовий досвід розвитку туризму	57
III. Туристичний потенціал регіону: параметри та перспективи використання	
3.1. Природно-ресурсний потенціал та його просторова організація	62
3.2. Історико-культурний потенціал та його використання в туристичних цілях	72
3.3. Туристична інфраструктура регіону: стан та проблеми розвитку	75
IV. Специфіка та особливості шляхів розвитку комплексу інфраструктурних галузей регіону як фактора становлення комфортного середовища	
4.1. Місце і роль соціальної інфраструктури в народногосподарському комплексі регіону	82
4.2. Фактори формування і територіальної організації соціальної інфраструктури регіону	88
4.3. Методи дослідження і прогнозування розвитку і територіальної організації соціальної інфраструктури регіону	101
4.4. Аналіз існуючого стану соціальної інфраструктури Карпатського регіону	104
4.5. Територіальна організація соціальної інфраструктури	123

4.6.	Особливості функціонування об'єктів соціальної інфраструктури у перехідний до ринкових відносин період	128
4.7.	Тенденції і перспективи розвитку та територіальної організації соціальної інфраструктури в Карпатському регіоні	136
V.	Формування механізму управління розвитком туристичної індустрії в Карпатському регіоні	
5.1.	Організаційне забезпечення управління туристичним процесом	153
5.2.	Економічний режим та інвестиційна політика в сфері туризму.....	157
5.3.	Перспективи регіонального туризму на світовому ринку туристичних послуг	166
5.4.	Соціально-економічна та екологічна ефективність розвитку туризму в регіоні	176
VI.	Соціально-економічні та організаційно-правові засади створення вільної туристично-рекреаційної зони на території Чернівецької області	
6.1	Аналіз сучасного стану економіки Чернівецької області	180
6.1.1	Географічне положення та ресурсна забезпеченість	180
6.1.2	Особливості соціально-економічного розвитку	181
6.2.	Сучасний стан та проблеми розвитку туристично-рекреаційного комплексу Чернівецької області	184
6.2.1	Рекреаційний потенціал області та рекреаційне районування території	184
6.2.2	Рівень використання рекреаційного потенціалу області та аналіз розвитку туристично-рекреаційного комплексу (ТРК) .	187
6.2.3	Інфраструктурна забезпеченість об'єктів туризму та рекреації ..	190
6.3.	Аналіз економіко-правового режиму діяльності ТРК.....	193
6.3.1	Існуючий економічний режим діяльності об'єктів туристично-рекреаційної сфери та їх правовий статус	193
6.3.2	Аналіз факторів, що стримують розвиток ТРК	199
6.3.2	Пропозиції до побудови спеціального інвестиційного режиму підприємницької діяльності ТРК та системи управління його розвитком	209
6.4.	Оцінка варіантів розвитку ТРК Чернівецької області	222
6.3.1	Оцінка варіантів розвитку ТРК за умов збереження існуючих тенденцій та сучасного економіко-правового режиму	222
6.3.2	Прогноз розвитку ТРК Чернівецької області після набуття статусу спеціальної (вільної) економічної зони	237
6.5.	Фінансово-економічний аналіз програми сприяння розвитку ТРК	244
6.3.1	Оцінка витрат на створення відповідної виробничої інфраструктури, обґрунтування ресурсних потреб СЕЗ та можливостей їх забезпечення	244
6.3.1	Прогноз результативності та соціально-економічної ефективності створення і функціонування СЕЗ «Буковина»	260
6.3.1	Опис кордонів та карта спеціальної економічної зони (СЕЗ) «Буковина»	266
Додаток.	Проект Положення про офіційну назву, статус та систему управління спеціальної (вільної) економічної зони туристично-рекреаційного типу на території Чернівецької області	269
Література	282

1997

Даниленко А.С. Розвиток підприємництва в АПК України (теоретико-прикладні аспекти). – Львів: ІРД НАН України, 1997. – 224 с.

В монографії висвітлені теоретичні та прикладні аспекти розвитку підприємництва АПК в умовах роздержавлення колгоспно-радгоспної власності, реструктуризації форм господарювання, обґрунтовані напрями забезпечення ефективності функціонування підприємницьких структур.

Для підприємців, менеджерів, наукових працівників, які займаються проблемами організації підприємницької діяльності в АПК та пошуком шляхів підвищення ефективності господарювання.

Зміст

Передмова	4
Вступ	5
Розділ 1. Теоретичні основи формування підприємництва в АПК	
1.1 Сутність підприємництва, його роль і функції в розвитку АПК.....	7
1.2 Класифікація видів і форм підприємницької діяльності та напрями їх використання	24
1.3 Етапи становлення підприємництва в різних сферах АПК України.....	34
Розділ 2 Аналіз і оцінка результатів функціонування підприємницьких структур АПК	
2.1 Деякі особливості економічного аналізу і оцінки діяльності підприємницьких організацій агропромислового комплексу	41
2.2 Фермерство: світовий і вітчизняний досвід розвитку.....	52
2.3 Аналіз і перспективи розвитку кооперації в АПК.....	66
2.4 Підсобні господарства та їх роль у формуванні сільськогосподарського підприємництва.....	80
2.5 Підприємництво в сфері виробництва засобів виробництва та надання послуг сільськогосподарським і переробним підприємствам	87
2.6 Аналіз ефективності функціонування підприємницьких структур в АПК	97
Розділ 3 Перспективи розвитку підприємництва в АПК	
3.1 Орієнтація на залучення сільської молоді до підприємницької діяльності	119
3.2 Формування інтегрованих підприємницьких структур агробізнесу	127
3.3 Форми і методи державного сприяння розвитку підприємництва в АПК	142
3.4 Механізми забезпечення паритетності цін між промисловою і сільськогосподарською продукцією	170
3.5 Особливості маркетингової діяльності підприємницьких структур.....	196
Література	212

Кривицький А.Ф., Павлов В.І. Формування і розвиток територіально-виробничого комплексу міста (За матеріалами м. Луцька) / Відпов. ред. М.І.Долішній. – Луцьк: Надстир'я, 1997. – 126 с.

У монографії висвітлені теоретичні і методичні проблеми функціонування територіально-виробничого комплексу міста в перехідний до ринкових відносин період. Встановлені залежності між змінами в господарському комплексі міста та трансформацією інфраструктурних систем. Основним в роботі є конкретні пропозиції щодо підвищення ролі управління на різних етапах соціально-економічного розвитку міста. Розроблені рекомендації щодо прогнозування соціально-економічного розвитку територіально-виробничого комплексу та інфраструктури Луцька на найближчу перспективу.

Книга розрахована на наукових працівників, управлінський апарат і спеціалістів, широке коло читачів.

Рецензенти:

Писаренко С.М.

д.г.н., проф.

Лагутін В.Д.

д.е.н.

ISBN 966-517-012-0

ЗМІСТ

ВСТУП	3
Розділ 1 Теоретичні основи дослідження соціально-економічного розвитку ТВК	
1.1. Оцінка концепцій соціально-економічного розвитку міста та його ТВК.....	6
1.2. Методологічна і методична база дослідження	19
1.3. Аналіз факторів соціально-економічного розвитку ТВК м. Луцька	28
Розділ 2 Трансформація соціально-економічного стану ТВК міста в процесі розвитку	
2.1 Історичні аспекти розвитку господарського комплексу	38
2.2 Динаміка форм і зміст міського середовища	44
2.3 Місто Луцьк як елемент регіональної системи ТВК	59
2.4. Місце ТВК Луцька в соціальній інфраструктурі регіону	74
Розділ 3. Проблеми соціально-економічного розвитку ТВК міста	
3.1 Місто в умовах переходу до ринкових відносин	94
3.2. Розробка і здійснення стратегії дій – настійна вимога сьогодення	107
Бібліографія	116

Підприємництво в Україні: Проблеми становлення і розвитку / Долішній М.І., Козоріз М.А., Міклова В.П., Даниленко А.С. – Ужгород: Карпати, 1997. – 363 с.

В монографії висвітлені теоретичні і методологічні основи становлення підприємництва в Україні, дана оцінка ефективності функціонування вітчизняних підприємницьких структур в умовах перехідної економіки, обґрунтовані пріоритетні напрями розвитку підприємницької діяльності.

Для підприємців і менеджерів, наукових працівників, які займаються питаннями організації підприємницької діяльності та пошуками шляхів підвищення її ефективності.

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Теоретичні основи становлення і розвитку підприємництва	
1.1. Сутність і особливості підприємництва як форми господарювання	8
1.2. Ділові якості підприємців та їх роль у забезпеченні успіху підприємницької діяльності	21
1.3. Малий бізнес у сфері підприємництва	32
1.4. Етапи становлення культури та етики підприємницьких відносин	43
Розділ 2. Форми і методи організації підприємницької діяльності	
2.1. Класифікація видів підприємницької діяльності та форм її організації ...	52
2.2. Досвід організації підприємницької діяльності в розвинених країнах світу	67
2.3. Особливості організації підприємництва в країнах Східної Європи, Китаї	80
2.4. Засади організації підприємництва в СНД	88
Розділ 3 Аналіз і оцінка ефективності функціонування підприємницьких організацій в Україні	
3.1. Методика аналізу і критерії оцінки ефективності функціонування підприємницьких організацій	98
3.2. Етапи становлення і темпи розвитку підприємництва в Україні	110
3.3. Оцінка вкладу підприємницьких структур у розвиток національної економіки України	125
3.4. Соціально-економічні передумови підвищення ефективності функціонування підприємницьких організацій	138
Розділ 4. Макроекономічні проблеми управління підприємництвом	
4.1. Форми і методи державної підтримки підприємництва	147
4.2. Регіональна політика сприяння розвитку підприємництва	158
4.3. Системи фінансово-кредитної підтримки підприємництва	171
Розділ 5. Менеджмент підприємницьких організацій	
5.1. Підприємницький ризик; методи його визначення і зниження	184
5.2. Зміст, структура бізнес-плану і етапи його визначення	200
5.3. Економіко-правові аспекти формування трудових відносин в підприємницьких організаціях	214
Розділ 6. Перспективні напрями розвитку підприємництва в Україні	
6.1. Загальні позиції обґрунтування пріоритетних напрямів підприємницької діяльності	231
6.2. Розвиток підприємництва у сфері послуг	234
6.3. Організаційно-економічні фактори сприяння розвитку підприємництва в науці обслуговуванні і науковому	243
6.4. Принципи організації приватних навчальних закладів	263
6.5. Спільне підприємництво як шлях інтеграції України у світове співтовариство	273

Розділ 7. Розвиток підприємництва в агропромисловому комплексі України	
7.1. Соціально-економічні проблеми входження аграрного сектора в ринкову економіку	285
7.2. Роздержавлення і приватизація колгоспно-радгоспної власності	295
7.3. Відродження підприємництва в агропромисловому комплексі України.....	305
7.4. Форми державної підтримки підприємництва в АПК	334
7.5 Роль підприємництва у формуванні ринків сільськогосподарської продукції та зовнішньоторговельних відносин	344

Трудовий потенціал, зайнятість і ринок праці / Долішній М.І., Злупко С.М., Злупко Т.С., Токарський Т.Б. – Львів: ІРД НАНУ, 1997. – 340 с.

У книзі на основі власних досліджень, результатів наукових пошуків економістів і соціологів розглядаються трудовий потенціал, його кількісні та якісні ознаки у тісному зв'язку із зайнятістю населення та ринком праці в Україні у процесі розбудови національної економічної системи. Автори керуються тією головною ознакою, що людина є суб'єктом економічного зростання, розквіту, процвітання і добробуту населення.

Книга розрахована на економістів-трудоників, демографів, ринкознавців, працівників наукових установ і навчальних закладів, студентів-економістів, а також на широке коло спеціалістів. Може бути використана як навчальний посібник.

Зміст

Вступ (С.М. Злупко)	3
Розділ I Теорії трудового потенціалу, зайнятості та ринку праці	
1. Еволюція поглядів на роль населення і його трудового потенціалу в господарському поступі (С.М. Злупко)	7
2. Теорії зайнятості та їх еволюція	22
3. Населення, трудовий потенціал і зайнятість через призму традицій Української економічної думки	33
4. Науково-критичний аналіз досліджень трудового потенціалу і зайнятості командно-планової доби	43
Розділ II. Трудовий потенціал і особливості його розвитку на сучасному етапі (М.І. Долішній, С.М. Злупко)	
1. Розвиток населення і відтворення трудового потенціалу	60
2. Здоров'я та трудовий потенціал нації.....	67
3. Освітньо-професійний компонент трудового потенціалу	72
4. Вплив міграції на трудовий потенціал держави	79
Розділ III. Сутність, компоненти і рівні розвитку системи зайнятості (С.М. Злупко)	
1. Субстанційна система зайнятості та її елементи	86
2. Функціональна система зайнятості та її закономірності	91
3. Багаторівнева система зайнятості та її структура	97
4. Генетична система зайнятості	102

Розділ IV Вплив нових технологій на зайнятість і формування ринку праці (<i>М.І. Долішній, Т.С. Злупко, Т.Б. Токарський</i>)	
1. Основні напрями науково-технічного прогресу, і зайнятість	107
2. Стратегія трудозбереження та її регіональні особливості в системі зайнятості	111
3. Вплив науково-технічного прогресу на мобільність і диспозитивність зайнятості	120
4. Роль ринкових механізмів у мобільності та диспозитивності зайнятості	127
Розділ V. Динаміка, структура і особливості зайнятості і України на сучасному етапі (<i>С.М. Злупко, Т.С. Злупко, Т.Б. Токарський</i>)	
1. Динаміка структури зайнятості та її тенденції	141
2. Становлення ринку праці та його національні особливості	147
3. Стан ринку праці та тенденції його розвитку	152
4. Вплив зовнішньої міграції на національний ринок праці	160
5. Регіональні особливості ринку праці	170
6. Сегментація ринку праці та її практичне застосування	177
Розділ VI. Заробітна плата і мотивація зайнятості в умовах ринкової трансформації економіки (<i>С.М. Злупко, Т.С. Злупко, Т.Б. Токарський</i>)	
1. Рівень, структура і мотиваційна функція заробітної плати	187
2. Реформа системи заробітної плати в умовах трансформації економіки в ринкову	191
3. Падіння реальної; заробітної плати і зниження доходів населення	197
4. Тенденції зниження мотивації праці та необхідність їх подолання	204
Розділ VII. Формування державної політики зайнятості та її механізмів (<i>М.І. Долішній, С.М. Злупко</i>)	
1. Концептуальні засади політики зайнятості та її правове забезпечення	210
2. Регулювання зайнятості та його перманентне вдосконалення	218
3. Програми зайнятості та ефективність їх реалізації	231
4. Напрями і заходи підвищення ефективності політики зайнятості	243
Розділ VIII. Екогомологія зайнятості та її механізми (<i>С.М. Злупко</i>)	
1. Сутність, компоненти і перспективи екогомології зайнятості	253
2. Вплив природного середовища на здоров'я працюючих і втрати трудового потенціалу	260
3. Організаційно-мотиваційні механізми гармонізації зайнятості та навколишнього середовища	270
Розділ IX Організаційно-управлінські основи зайнятості та її інформаційне забезпечення (<i>С.М. Злупко, М.І. Долішній, Т.С. Злупко, Т.Б. Токарський</i>)	281
1. Макро- і мікроуправління зайнятостю в контексті української економічної перспективи	281
2. Використання національної господарської культури у формуванні та функціонуванні зайнятості	293
3. Інформаційне забезпечення організаційно-управлінських основ зайнятості	304

4. Методично-організаційне та інформаційне удосконалення роботи служби зайнятості	312
Висновки (С.М. Злупко)	329
Рекомендована література	331

1998

Гладій М.В. Використання виробничо-ресурсного потенціалу аграрного сектора економіки України (питання теорії, методології і практики). – Львів: ІРД НАНУ, 1998. – 294 с.

В монографії висвітлено теоретико-методологічні положення та існуючий досвід аграрних перетворень, удосконалення земельних відносин, розвитку багатокладної економіки, стратегії і тактики здійснення реформ. Обґрунтовано шляхи інтенсифікації сільськогосподарського виробництва, удосконалення його розміщення і спеціалізації, формування зон товарного виробництва різних видів продукції в умовах переходу до ринкової економіки.

Для керівників управлінських структур, господарств і підприємств, наукових працівників, викладачів і студентів вищих навчальних закладів і працівників сільського господарства.

Зміст

Вступ	5
Розділ I. Економічна криза і необхідність здійснення нової аграрної політики	
1 Аграрна криза і її соціально-економічні наслідки	9
2 Аграрна політика держави і її вплив на розвиток сільського господарства	22
3 Земельна реформа і її соціально-економічна ефективність	37
4 Механізми реалізації аграрної реформи та удосконалення земельних відносин	48
Розділ II. Структурна перебудова земельних відносин і їх вплив на формування і розвиток нових господарських і підприємницьких структур	
1. Розвиток і формування нових господарських і підприємницьких структур	64
2. Розвиток комбінування, комплексування і кооперування виробництва, горизонтальної та вертикальної інтеграції в умовах переходу до ринкової економіки	74
3. Основні шляхи наукового і організаційно-господарського забезпечення формування і розвитку нових господарських і підприємницьких структур	87
4. Здійснення аграрної реформи в зарубіжних країнах і можливості використання їх досвіду в Україні	90
Розділ III. Ресурсний потенціал сільського господарства і шляхи підвищення продуктивності та економічної ефективності його використання	

1.	Ресурсний потенціал, його компонентно-функціональна і територіальна структура	97
2.	Населення і трудові ресурси сільського господарства та підвищення ефективності їх використання	105
3.	Соціальний розвиток села і проблеми розселення	126
4.	Земельні ресурси і їх використання в сільському господарстві	135
5.	Водні ресурси і водозабезпеченість сільського господарства України	159
6.	Кліматичні умови і ресурси, їх вплив на сільськогосподарське виробництво	168
7.	Екологізація сільськогосподарського виробництва	171
8.	Виробничі фонди і шляхи підвищення ефективності їх використання	175
Розділ IV. Сучасний стан сільськогосподарського виробництва і проблеми його перспективного розвитку		
1.	Структурні зміни у сільськогосподарському виробництві і проблеми розвитку його галузей	196
2.	Фінансово-економічне становище господарств і сільськогосподарських підприємств	224
3.	Капітальні вкладення в сільське господарство	235
Розділ V. Територіальна організація сільськогосподарського виробництва і її вплив на ринок продукції землеробства і тваринництва		
1.	Територіальна організація сільського господарства і шляхи її удосконалення	247
2.	Ринок сільськогосподарської продукції і проблеми його розвитку	256
3.	Зовнішньоекономічна діяльність України в галузі сільського господарства	268
Висновки		278
Література		285

Давимука С.А. Теоретико-методологічні аспекти приватизації і механізми її реалізації в Україні. – Ужгород: Патент, 1998. – 399 с.

У монографії висвітлені концептуальні, теоретичні, методологічні та практичні аспекти приватизації в Україні. На основі узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду обґрунтовані напрями підвищення ефективності функціонування приватизованих об'єктів, вдосконалення роботи державних органів приватизації та механізми її реалізації.

Для наукових працівників, аспірантів і викладачів вузів, підприємців, менеджерів державних структур, що займаються процесами приватизації

Зміст

ВСТУП	6
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи приватизації в Україні.....	9
§1. Концептуальні підходи до здійснення приватизації	10
§2. Державні програми приватизації і механізми їх реалізації.....	31

§3. Особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі	56
Резюме	68
Розділ 2. Організаційно-методичне забезпечення процесів приватизації в Україні	71
§1. Форми державного управління процесами приватизації	72
§2. Методичні підходи до оцінки вартості майна, що приватизується	86
§3. Розвиток нових форм організації виробничо-господарської діяльності на базі приватизації	97
Резюме	110
Розділ 3. Досвід зарубіжних країн у здійсненні процесів приватизації	112
§1. Способи приватизації в розвинених країнах з ринковою економікою ...	113
§2. Форми і методи приватизації в країнах Центральної та Східної Європи	125
§3. Особливості приватизації в країнах СНД і Балтії	159
§4. Етапи приватизації в Японії, Китаю, інших східно-азіатських країнах ...	175
Резюме	195
Розділ 4. Аналіз і оцінка ефективності функціонування приватизованих об'єктів	197
§1. Методичні підходи до аналізу і оцінки результатів приватизації	198
§2. Аналіз і оцінка ефективності результатів малої приватизації	207
§3. Основні тенденції розвитку приватизаційних процесів великих і середніх виробничо-господарських структур	219
§4. Результати соціологічних досліджень процесів приватизації	238
Резюме	260
Розділ 5. Напрями підвищення ефективності управління ЗАТ приватизованими об'єктами	263
§1. Принципи побудови і реалізації інвестиційної політики	264
§2. Методологічні аспекти структурної перебудови промислових підприємств і апарату управління	274
§3. Фінансово-кредитні механізми та їх роль в забезпеченні ефективності функціонування приватизованих об'єктів ЦСА (зарубіжний, вітчизняний досвід)	291
§4. Методичний підхід до оптимізації розподілу фінансових КСП ресурсів фонду підтримки приватизованих об'єктів	307
Резюме	314
Розділ 6. Соціально-правові аспекти захисту приватизованої власності	316
§1. Механізми управління акціонерною власністю	317
§2. Стратегія забезпечення зайнятості в умовах приватизації державних підприємств	328
§3. Посилення ролі, функцій і завдань регіональних відділень ФДМУ в забезпеченні ефективності процесів приватизації	349
Резюме	361
Висновки	363
Додаток 1	369
Додаток 2	374
Список використаної літератури	384

Данилюк М.О. Організаційно-економічні основи реформування нафтогазового комплексу України/ Відп. ред. д.е.н., проф. М.А. Козоріз. – Київ: Манускрипт, 1998. – 237 с.

В монографії розкриті найбільш важливі організаційно-економічні проблеми реформування нафтогазового комплексу при переході до ринкових умов господарювання. Представлена концепція економічної стратегії розвитку галузі та механізмів її реалізації. Обґрунтовані напрямки підвищення ефективності використання природно-економічного потенціалу нафтогазового комплексу.

Для наукових працівників, спеціалістів нафтогазової галузі, викладачів та студентів.

Рецензенти:

Беленький П.Ю.

д.е.н., проф.

Оксанич О.Е.

д.е.н., проф.

Затверджено до друку вченою радою ІРД НАН України та вченою радою ІФДТУНГ.

ISBN 986-7193-11-X

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Передумови реформування галузево-територіальних комплексів у перехідний період	
1.1. Необхідність народногосподарського реформування та особливості переходу до ринкових умов господарювання	6
1.2. Природно-економічний потенціал галузево-територіальних комплексів, методологія його вивчення.....	19
1.3. Характеристика видів ринку, підприємств, товариств та їх ознак у нафтогазовому комплексі	32
Розділ 2 Концептуальні основи системного аналізу функціонування нафтогазового комплексу України	
2.1. Структурно-функціональний аналіз нафтогазового комплексу як природно-господарської системи	61
2.2. Теоретичні аспекти та методичне обґрунтування рентних платежів за нафту і газ.....	70
2.3. Методика оцінки надійності трубопровідного транспорту	85
2.4. Критерії оцінки ефективності експлуатації нафтових і газових родовищ	94
Розділ 3. Формування економічної моделі та стратегії розвитку нафтогазового комплексу	
3.1. Зміна економічної моделі розвитку нафтогазового комплексу в контексті становлення ринкових відносин в Україні	106
3.2. Економіко-математична модель розвитку нафтогазового комплексу ...	118
3.3. Економічна стратегія розвитку НГК та механізм її реалізації.....	137

Розділ 4. Напрямки підвищення ефективності використання потенціалу галузі	
4.1. Вдосконалення системи управління нафтогазовим комплексом країни	161
4.2. Вдосконалення методики обліку та аналізу витрат на окремих об'єктах та підприємствах галузі.....	174
4.3. Резерви підвищення ефективності використання засобів, праці та матеріальних ресурсів	187
4.4. Підвищення мотивації трудової активності працівників галузі в умовах формування ринку.....	204
Підсумки	221
Література	234

Гладій М.В., Лесечко М. Д. Сільське розселення в умовах трансформації форм власності. Львів: ІРД НАНУ, 1998. – 206 с.

Викладені науково-методичні основи формування системи розселення, сформульовані та обґрунтовані основні напрямки і принципи вдосконалення територіальної організації сільського розселення. Визначена типологія місцевих систем розселення. Обґрунтовані основні положення раціонального використання територій населених пунктів.

Розраховано на наукових працівників та спеціалістів, які займаються проблемами соціально-економічного розвитку регіонів і фермерства.

Зміст

ВСТУП	5
Розділ 1. Соціально-економічні проблеми розвитку і становлення сільського розселення	
1.1 Соціальні основи розвитку розселення	7
1.2 Соціальні функції поселень	3
1.3 Соціально-економічні умови розвитку сіл України в умовах ринку	17
1.4. Принципи вдосконалення сільського розселення в умовах ринкової економіки	8
Розділ 2 Теоретико-методологічні засади раціонального розселення та організація території	
2.1 Системний підхід до розселення	34
2.2. Методика визначення оптимальних розмірів господарств	37
2.2.1 Статистичні багаточинникові регресивні моделі	38
2.2.2 Динамічна багаточинникова регресивна модель	42
2.2.3 Визначення розмірів товарних селянських (фермерських) господарств різної спеціалізації	44
2.3 Теоретичні основи комплексної оцінки та визначення розмірів територій під населені пункти і виробничі центри	47
2.4 Науково-методичні засади складання прогнозів земельних ресурсів містобудівництва	58
2.5. Ринкові підходи до управління земельними ресурсами населених пунктів	61
2.6 Методика розрахунків та прогнозування чисельності населення	67

2.7	Науково-методичні засади обґрунтування перспективних систем внутрішньогосподарського розселення	71
2.8.	Критерії оцінки заходів з розселення	87
2.9.	Шляхи вдосконалення сільського розселення в умовах вертикальної зональності	91
Розділ 3. Економічні основи організації виробництва і території селянських (фермерських) господарств		
3.1.	Загальні положення	93
3.2.	Зарубіжний досвід організації селянських (фермерських) господарств	94
3.3	Принципи організації території селянських (фермерських) господарств	108
3.4	Моделювання структури і розмірів землеволодіння селянських (фермерських) господарств	116
3.4.1	Постановка та економіко-математична модель задачі	116
3.4.2	Підготовка вихідної інформації, розробка матриці і розв'язання економіко-математичної задачі	122
3.5	Оцінка економічної ефективності територіальної організації селянських господарств	131
3.6	Проблеми просторового розміщення селянських (фермерських) господарств	137
3.6.1.	Характеристика селянських (фермерських) господарств	137
3.6.2.	Просторовий розвиток селянських (фермерських) господарств ..	143
3.7.	Вибір ділянки під будівництво селянського (фермерського) господарства	158
Розділ 4. Методологічні підходи до управління розселенням		
4.1	Соціальні вимоги до управління розселенням	171
4.2	Об'єкти управління в системі розселення	178
4.3	Суб'єкти управління розвитком систем поселень	187
4.4	Інформаційні аспекти управління розселенням	191
4.5	Проблеми управління приміськими зонами великих міст	94
Бібліографічний список		203

Мацола В. Рекреаційно-оздоровчо-туристичний комплекс (питання теорії, методології, практики) / Відп. ред. М.І. Долішній / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. – Львів, 1998. – 278 с.

В книзі висвітлено сучасний стан і перспективи розвитку рекреаційно-туристичного і курортно-оздоровчого комплексу України, узагальнено існуючий вітчизняний і світовий досвід його функціонування в умовах ринкового середовища, розроблено методичні підходи щодо формування організаційно-економічного механізму діяльності цієї сфери.

Книга розрахована на спеціалістів, що працюють в галузях туризму, рекреації, курортних системах, викладачів, студентів вищих і середніх спеціальних закладів, керівників владних структур регіонів.

Рецензенти:

Пула В.І.

д.е.н., проф.

Мікловда В.П.
Федорченко В.К.

д.е.н., проф.
к.філос.н., проф.

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН
України і Київського інституту туризму, економіки і права.
ISBN 966-02-0622-4

ЗМІСТ

Передмова	5
Вступ.....	7
1. Теоретичні основи розвитку рекреаційної індустрії	
1.1. Проблеми методології дослідження рекреації та туризму.....	11
1.2. Соціально-економічні умови формування курортно-рекреаційної системи	23
1.3. Аспекти оцінки рекреаційних територій (на прикладі Львівської області)	34
1.4. Соціально-економічна ефективність рекреаційних ресурсів	45
2. Рекреаційно-туристична діяльність як складова частина народного господарства	
2.1. Роль рекреаційно-туристичного комплексу у зміцненні здоров'я населення	66
2.2. Проблеми розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України.....	85
2.3. Рекреаційно-туристична база України.....	97
2.4. Рекреаційно-туристичні ресурси України	118
2.5. Рекреаційно-туристичне районування.....	136
3. Питання оцінки рекреаційно-туристичних ресурсів	
3.1. Економічна оцінка природних рекреаційних ресурсів	160
3.2. Екологічна ситуація та її вплив на рекреаційно-туристичні ресурси (на прикладі Західної України)	176
4. Світовий досвід організації рекреаційно-туристичної діяльності	
4.1. Розвиток рекреаційно-туристичної діяльності протягом історичного періоду	186
4.2. Рекреаційно-туристична діяльність в сучасному світі.....	201
4.3. Міжнародна співпраця в галузі рекреації і туризму	217
5. Проблеми переходу рекреаційно-туристичного господарства на ринкові відносини	
5.1. Основні напрями формування ринкового механізму рекреаційної сфери.....	227
5.2. Особливості функціонування об'єктів рекреаційно-туристичного комплексу в період формування ринкових відносин	243
5.3. Принципи формування ринкової моделі ціноутворення на рекреаційні послуги.....	251
Висновки	261
Література	267

Павлов В.І., Черчик Л.М. Рекреаційний комплекс Волині: теорія, практика, перспективи / Відпов. ред. М.І.Долішній. – Луцьк: Надстир'я, 1998. – 124 с.

У монографії розглянуто теоретичні та практичні аспекти функціонування територіально-рекреаційного комплексу регіону. Визначені суть, класифікація та структура територіальних рекреаційних систем, методика економічної оцінки рекреаційних ресурсів адміністративної області. За результатами аналізу стану та передумов розвитку рекреаційної галузі проведено розрахунок природно-рекреаційного потенціалу, запропоновано рекреаційне районування регіону та економічний механізм реформування рекреаційної сфери відповідно до ринкових умов господарювання.

Робота розрахована на наукових працівників, викладачів навчальних закладів, керівників та спеціалістів підприємств курортно-санаторного та туристично-екскурсійного обслуговування населення, широке коло читачів.

Рецензенти:

Євдокименко В.К.

д.е.н., проф. (Чернів. держ. ун-т)

Луцишин П.В.

д.г.н., проф. (Волин. держ. ун-т ім. Л. Українки)

Кравців В.С.

к.е.н. (Ін-т регіональних досліджень НАНУ)

ISBN 966-517-123-2

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні основи формування територіальних рекреаційних систем	
1.1. Суть, класифікація та структура територіальних рекреаційних систем.....	5
1.2. Рекреаційні ресурси як основа формування територіальних рекреаційних систем	16
1.3. Методичні аспекти економічної оцінки рекреаційних ресурсів регіону.....	24
Розділ 2 Сучасний стан та передумови розвитку рекреаційної галузі у Волинській області	
2.1. Рекреаційні ресурси регіону	35
2.1.1. Місцезнаходження та народонаселення	35
2.1.2. Природні рекреаційні ресурси	38
2.1.3. Культурно-історичні рекреаційні ресурси	50
2.2. Соціально-економічні умови формування територіально-рекреаційного комплексу регіону	56
2.2.1. Матеріально-технічна база рекреаційної галузі	56
2.2.2. Інфраструктура рекреаційної галузі регіону	71
2.2.3. Рекреаційне використання об'єктів природоохоронної діяльності	75
Розділ 3 Основні напрямки реформування рекреаційної галузі регіону	
3.1. Природно-рекреаційний потенціал та рекреаційне районування регіону	81

3.2. Шацький національного природний парк в ТРК регіону	95
3.3 Формування ринкового механізму функціонування рекреаційної сфери регіону	107
Висновки	114
Література	116

1999

Вовканич С.Й. Інформація, інтелект, нація. – Львів: ІРД НАНУ, 1999. – 416 с.

Аналізуються багатоаспектні процеси націо- і державотворення в Україні, чинники духовно-інтелектуального її розвитку, елітаризації суспільства та його трансформації на шляху інтеграції в світове співтовариство.

Зміст

Ера соціальної інформатизації і національний розвиток (замість передмови)	7
Слово: Від Біблії до соціальної інформатики	20
Через слово, інформацію – до ноосфери	32
Парадигма інформатики в Україні: шляхи трансформації	40
Україна і наука	47
Духовно-інформаційна мобільність нації у структурі державотворчих концепцій України	54
Національна еліта та інтелектуальний потенціал державотворення (епістемологічний аспект)	82
Теорії еліт: регіональний і загальнолюдський аспект	102
Українська модель державотворення у світовому гуманістичному вимірі	116
Інтелектуальна власність і розвиток нації в умовах переходу до ринку	145
Формування національної еліти у посттоталітарному суспільстві: соціально-психологічний аспект	163
Некомпетентність чи соціологічне насильство?	175
Суверенітет України: Атрибути державності у дзеркалі соціології	168
Різні три «С», які вибираємо, чи нам виберуть	183
Духовна еліта нації та самостійність України	185
Тризуб і тризна	190
«Тільки би вона донесла ...»	195
Для злету треба бути гордим: роздуми про духовне відродження і нігілізм	198
Академічне русофільство чи національна українофобія?	202
Бути пристановищем українській чайці	208
Національні еліти: проблеми соціального донорства і реінституціоналізації його наслідків	213
ТУМ відроджує «Просвіту»	223
Український інформаційний простір – російською мовою?	226
«Та не однаково мені, як Україну злії люде ...»	228
Вилікуймося від синдрому!	229
Тюрма народів і рабський синдром	233

Ярмо моє миле і тягар легкий	236
Не малоросійський етнос, а державотворча нація	240
«Щоб жити – ні в того права не питаюсь», або на чому не наголосив Конгрес української інтелігенції	247
Українці прикордоння: проблеми регіоналістики чи глобалістики?	261
«Говоримо про Львівщину – думаймо про Україну»	273
З Богом я ріс з дитинства	276
Слово і Україна	284
Церква і сім'я	293
Інформаційно-мовна концепція розвитку: державотворчий і націотворчий аспекти	299
Розмаїття чи зодноріднення?	315
Інтернаціоналізм чи універсалізм науки?	321
Візія соціогуманістичної політики України	332
Історико-культурна спадщина у системі державотворення і націотворення	339
Деякі чинники розвитку національного інтелекту та шляхи оптимізації їх використання	349
Ми: Український народ соборної України	361
На порозі нової доби	367
Нація і розбудова держави (замість післямови)	372
Література	391
Список основних праць автора	394

Давимука С.А., Кужелюк Ю.А. Соціально-економічна думка: регіональний зріз. – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 1999. – 88 с. (рис. – 59, табл. – 21).

Представлено результати соціологічних досліджень щодо ставлення населення Львівщини до економічних аспектів реформування, зокрема приватизації, проведених в 1997-1998 роках. Сформовано соціологічний «портрет» львівського підприємця.

Розрахована на наукових та адміністративних працівників, які займаються вирішенням соціально-економічних проблем перехідного суспільства України.

Зміст

Вступ	3
1 Громадянин і економіка	7
1.1 Економіка як фактор політики	7
1.2 Реформи в розумінні громадян	14
1.3 Життя в умовах кризи	18
1.4 Реформа власності – основа економічної реформи в державі	28
1.5 Способи реформ власності: наміри і реалії	36
1.6 Аграрна реформа та її оцінка	44
2 Львівський підприємець	50
2.1 Підприємець як особа	52
2.2 Сфера діяльності	55
2.3 Оцінка економічної ситуації в державі	57
2.4 Ставлення до власності і приватизації	61

2.5	Політичні погляди	63
2.6	Оцінка діяльності органів влади	65
2.7	Дотримання законів	70
2.8	Проблеми	74
2.9	Перспективи власної діяльності	77
2.10	Ставлення до засобів масової інформації	79
	Висновки	83
	Література	85

Злупко С.М. На чатах рідної землі: Євген Храпливий – учений, організатор, патріот. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 1999. – 184 с.

У монографії за першоджерелами вперше висвітлено економічні погляди, наукові здобутки, творчу спадщину, організаційно-громадську діяльність визначного українського вченого-патріота Євгена Храпливого. Розкрито ще одну грань української економічної думки, яка мала в особі Є. Храпливого талановитого теоретика й організатора економічного поступу взагалі й селянства особливо.

Зміст

Вступ	6
Формування економічного світогляду і становлення вченого	10
Організатор кооперативного молочарства	18
Теоретик модерного хліборобства і хліборобського менеджменту	27
Розвиток науки суспільної агрономії та її застосування на західноукраїнських землях	41
Засновник системи Хліборобського Українського Вишколу Молоді	51
Творець «Сільськогосподарської енциклопедії»	63
Дослідник просторової господарської економетрії та регіоніки	71
Вивчення і адаптація зарубіжного господарського досвіду	86
У роки воєнного лихоліття та еміграції	97
Висновки	106
3 національної скарбниці. Євген Храпливий	
Основи кооперативного молочарства	116
Шляхи праці нашої суспільної агрономії	124
За хліборобську справу	140
Як піднести наше хліборобство	148
Сільське господарство галицько-волинських земель	172
Потреба розбудови нашого хліборобського шкільництва	204
План матеріалу сільськогосподарської енциклопедії «Знання хлібороба»	215
Карпатська Україна в числах	220
Як працювати у Хліборобському Вишколі Молоді	234
Книговодство сільськогосподарське	246
Західньо-українські агрономи між двома еміграція ми	255
Ширення сільськогосподарських знань серед українців на західно-українських землях	264
CONCLUSIONS	277
Особовий покажчик	281

Козоріз Г.Г. Ефективність енергозберігаючих технологій / Під заг.ред. М.І. Долішнього. – Львів: ІРД НАНУ, 1999. – 136 с.

У монографії висвітлені теоретико-методологічні основи аналізу і оцінки ефективності енергозберігаючих технологій на етапі їх розробки і використання у промисловості і, зокрема, на деревообробних підприємствах, обґрунтовані найбільш доцільні варіанти для різних процесів.

Для підприємців, менеджерів, наукових працівників, які займаються питаннями оцінки ефективності новацій в сфері енергозбереження і організації їх використання у виробництві.

Рецензенти:

Оксанич О.Е.

д.е.н., проф.

Люткевич О.М.

к.е.н.

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України.

ISBN 966-02-0847-2

© Інститут регіональних досліджень НАН України, 1998.

Зміст

Вступ.....	4
1. Теоретико-методичні основи управління енергоресурсами.....	7
1.1. Аналітичний огляд процесів енергозбереження в промисловості України.....	7
1.2. Показники визначення енергоємності продукції і виробництва та їх впливу на ефективність роботи підприємств.....	25
2 Аналіз і оцінка ефективності використання енергозберігаючих технологій на підприємствах деревообробної промисловості.....	50
2.1. Обґрунтування доцільності формування енергозберігаючих технологій в пневмотранспорті, вентиляції, аспірації.....	50
2.2. Моделювання та дослідження економії енергоресурсів в енергозберігаючих технологіях.....	64
2.3. Порівняльний аналіз енергозберігаючих технологій і рекомендації вибору варіантів проектних рішень.....	76
3. Удосконалення економічних методів управління енергозберігаючими технологіями.....	90
3.1. Методологічні вимоги до зіставності і вибору варіантів енергозберігаючих технологій.....	90
3.2. Методичні підходи до оцінки ефективності функціонування енергозберігаючих технологій.....	100
3.3. Форми і методи стимулювання за раціональне використання енергоресурсів.....	115
Висновки.....	124
Список використаних джерел.....	129

Львівщина – 98. Соціальний портрет в загальноукраїнському контексті (колективна монографія) / Давимука С.А., Колодій А.Ф., Кужельок Ю.А., Под-

горнов В.М., Черниш Н.І. / Під заг. ред. *Давимуки С.А.* – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 1999. – 348 с.

В монографії на основі соціологічних досліджень громадської думки мешканців Львівщини висвітлено їх ставлення до основних проблем країни та регіону, політичних та економічних процесів в Україні.

Розрахована на політиків і економістів, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців та студентів вузів відповідних спеціальностей.

Рецензенти:

Кузьмін О.Є.

д.е.н., проф.

Шахов О.О.

д.і.н., проф.

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України.

ISBN 966-02-1086-8

ЗМІСТ

Вступ.....	6
1. Соціологія та громадська думка: місце і роль у житті суспільства (<i>Н. Черниш</i>).....	8
2. Основні проблеми країни і регіону у дзеркалі громадської думки (<i>Н. Черниш</i>)	
2.1. Теоретичні та методичні проблеми дослідження громадської думки у поліетнічних суспільствах, що трансформуються.....	31
2.2. Регіоналізм як проблема розподілу владних повноважень	36
2.3. Основні проблеми країни і регіону у громадській думці населення	40
2.4. Потенціал соціальних конфліктів в країні та в Львівському регіоні	46
2.5. Громадська думка про причини кризи та шляхи виходу з неї	50
2.6. Минуле і майбутнє в оцінці респондентів Львівщини! країни	61
2.7. Стан здоров'я населення як соціальна проблема	66
2.8. Література.....	72
3. Політична культура населення Львівщини: Соціологічні виміри (<i>В. Подгорнов</i>)	
3.1. Основні теоретичні підходи до аналізу політичної культури.....	74
3.2. Пізнавальний елемент політичної культури	83
3.3. Морально-оціночний елемент політичної культури	103
3.4. Загальнокультурні орієнтації як елемент політичної культури	114
3.5. Поведінковий елемент політичної культури	124
3.6. Література	135
4. Співвідношення політичних сил в Україні та регіоні (<i>Ю. Кужелюк</i>)	
4.1. Структуризація політичних сил на посткомуністичному просторі.....	137
4.2. Україна. Розклад політичних сил	142
4.3. Львівщина. Розстановка політичних сил та тенденції їх розвитку.....	150
4.4. Література.....	163
5. Громадянин і влада (<i>Ю. Кужелюк</i>)	
5.1. Влада, закон і суспільство	170

5.2. Авторитет влади	188
5.3. Література.....	194
6. Громадянин і економіка (С.Давимука)	
6.1. Економіка як фактор політики	196
6.2. Реформи в розумінні громадян	200
6.3. Життя в умовах кризи	205
6.4. Реформа власності - основа економічної реформи в державі	210
6.5. Способи реформи власності: наміри і реалії.....	216
6.6. Аграрна реформа та її оцінка	220
7. Львівський підприємець (С.Давимука, Ю.Кужелюк)	
7.1. Підприємець як особа	225
7.2. Сфера діяльності	230
7.3. Оцінка економічної ситуації в державі.....	239
7.4. Ставлення до власності і приватизації.....	248
7.5. Політичні погляди	259
7.6. Оцінка діяльності органів влади	266
7.7. Дотримання законів	270
7.8. Проблеми.....	276
7.9. Перспективи власної діяльності	280
7.10. Ставлення до засобів масової інформації.....	283
8 Від виборів до виборів: суспільство і влада в Україні на перехідному етапі (А.Колодій)	286
8.1 Особливості переходу до ринку й демократії в Україні.....	286
8.2 Демократія і авторитаризм як шляхи суспільної трансформації. Демократія чи авторитаризм виборців?	294
8.3 Підсумки та уроки парламентських виборів 1998 року.....	300
8.1 Український електорат: рівень політичної суб'єктності.....	304
8.1 Політичні партії України до і після виборів	314
8.1 Закон про вибори, виборчий процес і поведінка правлячої еліти	321
Перспектива президентських виборів	327
Література	338
Висновки	342

Політичні режими сучасності та перехід до демократії / Давимука С.А. , Колодій А.Ф., Кужелюк Ю.А., Харченко В.І. / Відп. ред. М.І. Долішній. – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 1999. – 170 с.

В монографії висвітлено сучасні особливості демократичних і недемократичних режимів та закономірності переходу останніх до демократії, представлена специфіка посткомуністичної трансформації в Україні.

Розрахована на політологів, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, науковців та студентів вузів.

Рецензенти:

Мельник В.Л.

д.філос.н., проф.

Шахов О.О.

д.і.н., проф.

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України

ЗМІСТ

ВСТУП	6
1 Держава як тип суспільної організації і як система владних інституцій	
1.1. Поняття держави та її функції	8
1.2. Концепція правової держави	11
1.3. Структура і форма держави: загальне уявлення	15
1.4. Форми державного врядування	17
1.4.1. Суть і види республік	19
1.4.2. Монархічна форма врядування	21
1.5. Державне - територіальний устрій	22
1.6. Політичний режим: поняття і типологія	26
2. Сучасні демократичні держави: форми правління і політичний режим	
2.1. Демократія як ідеал і політична дійсність	28
2.2. Відмінності між античним і сучасним розумінням демократії.....	30
2.3. Сучасні концепції демократії	36
2.4. Сучасні форми демократичного врядування: зразки практики	42
2.4.1. Конституційна монархія як форма демократичного правління	42
2.4.2. Парламентська республіка	48
2.4.3. Президентська республіка	50
2.4.4. Парламентське - президентська республіка (змішана форма врядування)	56
2.5. Демократія як політичний режим	60
2.5.1. Головні ознаки демократичного режиму	60
2.5.2. Типологія демократичних режимів (моделі демократії)	63
3. Недемократичні режими і перехід до демократії	
3.1. Тоталітаризм як політичний феномен ХХ століття	72
3.1.1. Виникнення і поширення двох різновидів тоталітаризму у ХХ столітті	72
3.1.2. Сутність тоталітаризму	72
3.1.3. Ознаки тоталітарного режиму	72
3.1.4. Тоталітаризм у контексті глобального розвитку	75
3.2. Авторитарні режими	76
3.2.1. Суть та особливості авторитаризму	84
3.2.2. Різновиди авторитарних режимів	86
3.2.3. Авторитаризм і посткомуністична трансформація.....	88
3.3. Перехід до демократії як напрямок трансформації недемократичних режимів	92
3.3.1. Глобальний процес демократизації	92
3.3.2. Делегітимізація і лібералізація недемократичних режимів як передумова і підготовча стадія переходу до демократії	95
3.3.3. "Перехід" як тип суспільної трансформації та його основні стадії	99
3.3.4. Типи (способи) переходу до демократії	102
3.3.5. Особливості і фази трансформації посткомуністичних суспільств	106

3.3.6. Класифікація країн за темпами ринкових і демократичних перетворень	110
3.3.7. Особливості і труднощі посткомуністичної трансформації в Україні	113
4. Становлення демократичної системи державної влади в Україні	
4.1. Українська незалежна держава - результат політичного самовизначення українського народу.....	117
4.1.1. Декларація про державний суверенітет України	117
4.1.2. Розрив з Союзом і проголошення повної незалежності України	118
4.2. Основні віхи та досягнення конституційного процесу	118
4.2.1. Підготовка до прийняття нової Конституції України у 1990- 1993 роках.....	122
4.2.2. "Закон про владу" і політична боротьба навколо нього	125
4.2.3. Останній етап конституційного процесу: лютий-червень 1996 р	128
4.2.4. Конституція України про основні засади суспільного і політичного устрою держави	130
4.3. Система державної влади в Україні.....	133
4.3.1. Взаємодія механізмів прямої та представницької демократії	135
4.3.2. Законодавча влада в Україні	136
4.3.3. Інститут президентства в Україні.....	141
4.3.4. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади	144
4.3.5. Судова влада	145
4.3.6. Механізм "стримувань і противаг" у системі розподілу влади	148
4.4. Формування органів державної влади на місцях та системи місцевого самоврядування	149
4.4.1. Вибір форми державне - територіального устрою України	151
4.4.2. Проблема Криму	153
4.4.3. Регіональні та місцеві органи державної влади в Україні.....	155
4.4.4. Формування системи місцевого самоврядування	155
Висновки.....	158
Список використаної та рекомендованої літератури	161

2000

Бойко Є.І., Войцеховський В.Б., Горин М.П. Інвестування структурних реформувань промисловості регіону / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. – Львів, 2000. – 160 с.

В монографії зроблено оцінку сучасних можливостей інвестування структурних реформувань промисловості регіону, запропоновано методи оцінки варіантів ресурсного забезпечення інвестиційних проектів промислових підприємств регіону та оптимізації розподілу фінансових ресурсів фондів підтримки розвитку приватизованих структур. Обґрунтовано рекомендації щодо розробки промислової

політики та формування організаційно-економічного механізму структурних реформуваль промисловості регіону.

Розраховано на працівників економічних та господарських структур.

Зміст

Вступ (Є.І. Бойко).....	5
1 Соціально-економічна сутність структурної перебудови промисловості регіону.....	8
1.1 Організаційно-економічна сутність і значення структурних реформуваль промисловості (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	8
1.2 Регіон як територіально-господарський об'єкт структурних реформуваль (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	12
1.3 Конверсія підприємств військово-промислового комплексу (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	15
2 Існуючі можливості інвестування структурних реформуваль промисловості регіону.....	28
2.1. Завдання управління інвестиційними процесами в ході структурної перебудови промисловості (Є.І. Бойко).....	28
2.2. Економічне середовище структурних реформуваль (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	38
2.3. Фінансово-ресурсне забезпечення структурних реформуваль (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	44
3 Організаційно-економічні засади інвестування структурної перебудови промисловості регіону.....	50
3.1. Сучасні проблеми та концептуальні засади інвестування структурних реформуваль промисловості (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	50
3.2. Фінансово-ресурсний потенціал інвестування структурних реформуваль промисловості регіону (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	58
4 Економіко-математичні моделі аналізу та оптимізації процесів інвестування структурних реформуваль промисловості регіону.....	68
4.1. Економіко-математичні методи в структурній перебудові промисловості (Є.І. Бойко).....	68
4.2. Оптимізація інвестиційних процесів структурної перебудови промисловості (В.Б. Войцеховський).....	80
4.3. Оцінка варіантів ресурсного забезпечення інвестиційних проектів промислових підприємств регіону (В.Б. Войцеховський).....	98
4.4. Метод оптимізації розподілу фінансових ресурсів фондів підтримки структурних реформуваль приватизованих підприємств регіону (В.Б. Войцеховський).....	111
5 Формування промислової політики регіону (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	121
6 Формування організаційно-економічного механізму структурних реформуваль промисловості регіону (Є.І. Бойко, М.П. Горин).....	134
Висновки (Є.І. Бойко).....	150
Література.....	157

Буряк П.Ю. Фінансове забезпечення розвитку підприємництва: Монографія / Відп. ред. акад. НАНУ М.І. Долішній. - Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2000. – 258 с.

У монографії висвітлюється сучасний організаційно-економічний механізм фінансового забезпечення розвитку підприємництва в Україні. Акцентується увага на сучасних механізмах інвестування, зростанні ролі банків, покращенні партнерських стосунків у сфері розрахунків.

Рецензенти:

Мних Є.В.

д.е.н., проф. (Львів. нац. ун-т)

Козоріз М.А.

д.е.н., проф. (Ін-т регіональних досліджень НАН України).

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України

ISBN 966-02-1845-1

ЗМІСТ

Вступ	3
1. Становлення і розвиток підприємництва в Україні	7
2. Підтримка і правовий захист підприємництва	51
3. Загальні засади фінансової підтримки розвитку підприємництва.....	96
4. Механізм інвестування розвитку підприємництва.....	132
5. Податкова політика і розвиток підприємництва	156
6. Можливості банків в активізації підприємництва	183
7. Раціоналізація грошових потоків для активізації підприємництва	203
Бібліографія	236

Златопольський О.Ф. Політика доходів та заробітної плати на ринку праці / Відп. ред. М.І. Долішній – Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2000. – 246 с.

У монографії розглянуто методологічні та методичні положення формування мотиваційних стимулів підприємницької діяльності. Висвітлені взаємозв'язки категорій доходів та заробітної плати в умовах формування ринку праці в процесі трансформації економічного розвитку.

Зміст

Вступ	3
Розділ 1. Проблеми розподілу доходів в економічних теоріях	
1. Класична політична економія і розподіл доходів	4
2. Економічна теорія марксизму про розподіл доходів	7
3. Марксизм і розподіл доходів	9
4. Кейнсіанство про розподіл доходів	12
5. Монетаризм про розподіл доходів	14
Розділ 2. Динаміка і структура грошових доходів і витрат населення	18
1. Функціональний і особистий розподіл доходів	18
2. Нерівномірність доходів	20

3	Витрати і населення	23	
4.	Динаміка доходів і витрат населення	25	
Розділ 3. Заробітна плата в ринковій економіці: суть, функції, принципи організації			
1	Суть і зміст заробітної плати	30	
2.	Основні функції заробітної плати	35	
3.	Принципи організації заробітної плати в ринковій економіці	40	
Розділ 4. Економічна суть систем і форм оплати праці, їх класифікація			
1	Поняття системи заробітної плати	44	
2.	Класифікація системи заробітної плати	46	
3.	Основна і додаткова заробітна плата	55	
Розділ 5. Тарифна система оплати праці			
1	Сутність та елементи тарифної системи	59	
2	Розробка власних заводських тарифних сіток	67	
Розділ 6. Застосування відрядних і почасових систем заробітної плати			
1.	Умови застосування відрядних і почасових систем оплати праці	73	
2.	Прості системи оплати праці	84	
Розділ 7. Заохочувальні системи			
1.	Основні види заохочувальних виплат	100	
2.	Премії за основні результати роботи	105	
3.	Методика визначення економічної ефективності систем преміювання	119	
Розділ 8. Винагороди, премії і доплати			
1.	Доплати і надбавки до основної заробітної плати	129	
2.	Одноразові премії і винагороди	141	
Розділ 9. Організація і регулювання оплати праці в зарубіжних країнах			
1.	Системи регулювання заробітної плати	149	
2.	Форми заробітної плати	152	
3.	Нові напрями в організації розподільчих відносин у країнах з ринковою економікою	166	
Розділ 10. Диференціація грошових доходів населення			
1.	Вимірювання диференціації доходів	171	
2.	Причини диференціації грошових доходів	178	
3.	Державна політика, спрямована на скорочення нерівності в доходах	184	
Розділ 11. Регулювання заробітної плати в ринковій економіці			
1.	Ринкові регулятори заробітної плати	187	
2.	Державне регулювання заробітної плати в ринковій економіці	192	
3.	Регулювання заробітної плати на підприємствах	201	
Розділ 12. Становлення системи соціального партнерства – ключовий напрям регулювання оплати праці			205
1.	Зміст соціального партнерства	205	
2.	Регулювання заробітної плати в угодах і колективних договорах	210	
Розділ 13. Фінансово-кредитний вплив на політику доходів і заробітної плати Політика заробітної плати і цін у механізмі регулювання доходів			220

2	Фінансово-кредитний і податковий вплив на розміри і структуру доходів	227
3	Фінансування соціальних програм – важливий напрям політики доходів населення	233
	Висновки	239
	Список літератури	242

Ефективність функціонування лісопереробних підприємств регіону (на прикладі ДЛГО "Волиньліс") / Павлов В.І., Колісник Б.І., Ткачик В.І., Шубалий О.М. / Відп. ред. М.І. Долішній. – Луцьк: Надстир'я, 2000. – 192 с.

Монографія розкриває теоретичні та методологічні аспекти економічної ефективності функціонування лісопереробних підприємств. За результатами комплексного аналізу в ній обґрунтовано стратегію розвитку та необхідність створення організаційно-економічного механізму управління лісопереробною промисловістю регіону в ринкових умовах господарювання.

Робота розрахована на наукових працівників, викладачів, аспірантів і студентів навчальних закладів, керівників та спеціалістів підприємницьких структур, широке коло читачів.

Рецензенти:

Войцеховський В.Б.
Мікловда В.П.

д.е.н., проф. (ІРД НАНУ)
член-кор. НАН України, д.е.н., проф.
(Ужгор. держ. ун-т)

Фурдичко О.І.

д.е.н., проф. (Укр. держ. ліс. ун-т).

Схвалено до друку вченими радами Луцького державного технічного університету та Інституту регіональних досліджень НАН України
ISBN 966-517-267-0

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ I. Теоретичні та методологічні основи дослідження проблем підвищення ефективності діяльності підприємницьких структур	
1.1 Ефективність у системі ринкового механізму управління економікою	7
1.2 Трансформація критеріїв оцінки ефективності функціонування підприємницьких структур	10
1.3 Чинники підвищення ефективності виробничої діяльності підприємств	14
1.4 Проблеми забезпечення ефективної діяльності лісопереробних підприємств	26
Розділ II. Аналіз та оцінка ефективності лісопереробного виробництва державного лісогосподарського об'єднання "Волиньліс"	
2.1 Загальна характеристика діяльності ДЛГО "Волиньліс"	34
2.2 Комплексний аналіз ефективності функціонування лісопереробної сфери	42
2.3 Виявлення та оцінка резервів ефективності виробництва.....	88

Розділ III. Провідні напрямки забезпечення ефективності функціонування лісопереробних підприємств

3.1	Концептуальні засади реформування лісового комплексу регіону	102
3.2	Обґрунтування організаційно-економічного механізму забезпечення ефективної діяльності лісопереробної промисловості в умовах ринкового господарювання	112
3.3	Розробка стратегії ефективного функціонування лісопереробних підприємств	127

Комарницький І.М. Організаційно-економічні механізми розвитку підприємництва / Під наук. ред. О.Є. Кузьміна. – Ужгород: Патент, 2000. – 224 с.

В книзі висвітлені концептуальні, теоретичні, методологічні та практичні аспекти регулювання розвитку підприємництва в цілому і на регіональному рівні зокрема. На основі узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду обґрунтовано формування організаційно-економічного механізму розвитку підприємництва.

Для наукових працівників, аспірантів і викладачів вузів, підприємців, менеджерів державних структур, студентів.

Рецензенти:

<i>Бойко Є.І.</i>	д.е.н., проф.
<i>Плоткін Я.Д.</i>	д.е.н., проф.
<i>Козоріз М.А.</i>	д.е.н., проф.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету економіки та менеджменту Протокол №6 від 14 березня 2000 р. та вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України (Протокол №4 від 20 червня 2000 р.).

ISBN 966-02-1697-1

Зміст

Вступ.....	6
Розділ 1. Розвиток підприємництва як фактор економічного зростання	
1.1. Економічна суть підприємництва і чинники його розвитку	8
1.2. Підприємництво в системі факторів економічного розвитку	28
1.3. Напрями активізації підприємницької діяльності в процесі становлення ринкової моделі господарювання	48
Розділ 2. Організаційно-економічні механізми розвитку підприємництва в регіоні	
2.1. Програмно-цільові підходи до управління розвитку в підприємництва в регіоні	64
2.2. Важелі регулювання підприємницької діяльності в регіоні	79
Розділ 3. Методичні аспекти оцінки напрямів розвитку підприємницьких структур	94
3.1. Вибір моделі стратегії підприємства в умовах нестабільності зовнішнього економіко-правового середовища	94
3.2. Визначення інвестиційної привабливості регіону	107

3.3. Оцінка ефективності реструктуризації підприємства	122
Розділ 4. Напрями розвитку ринкової інфраструктури в регіоні	
4.1. Елементи інфраструктури і її функції в процесі становлення ринку	134
4.2. Особливості розвитку ринку консалтингових послуг в Україні	167
Розділ 5. Методичні аспекти формування системи розвитку і підтримки підприємництва в регіоні	
5.1. Принципи побудови системи розвитку і підтримки підприємництва в регіоні	178
5.2. Функціональна структура системи розвитку і підтримки підприємництва в регіоні	189
5.3. Балансова модель соціально-економічного розвитку регіону	196
Висновки	217
Список літератури	222

Медведчук С.В. Фінансово-господарські відносини держава – підприємництво (етапи становлення і перспективи розвитку) – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2000. – 372 с.

В монографії обґрунтована концепція побудови раціональних фінансово-господарських відносин держави з підприємницькими структурами. Основна увага приділена вдосконаленню системи оподаткування, зниженню податкового тиску на суб'єкти підприємництва, обґрунтуванню перспектив розвитку фінансово-господарських відносин держава – підприємництво на принципах партнерства, раціональності, цивілізованості.

Для наукових працівників, аспірантів, менеджерів державних і підприємницьких структур, що займаються питаннями вдосконалення управління підприємницьким сектором в Україні.

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Концептуальні основи дослідження фінансово-господарських відносин держава – підприємництво	
1.1. Фінансово-господарські відносини як предмет дослідження	9
1.2. Теоретичне обґрунтування критеріїв раціональності в побудові фінансово-господарських відносин держава – підприємництво	26
1.3. Трансформація ролі і функцій держави в забезпеченні ефективності функціонування підприємницького сектора економіки	38
1.4. Сучасні теорії державного управління макро- і мікроекономічними процесами	55
Висновки до розділу 1	63
Розділ 2. Організаційно-економічні і правові основи формування фінансово-господарських відносин у підприємницькому секторі економіки	
2.1. Підприємництво як форма господарювання і суб'єкт ринкової економіки	65
2.2. Аналіз зарубіжного досвіду формування фінансово-господарських відносин держава – підприємництво	79

2.3. Види партнерських відносин між суб'єктами підприємницької діяльності	92
2.4. Формування правової основи регулювання фінансово-господарських відносин в підприємницькому секторі економіки	106
Висновки до розділу 2	129
Розділ 3. Етапи та особливості становлення і розвитку підприємництва в Україні	133
3.1. Розвиток підприємництва на базі роздержавлення і приватизації державного майна	133
3.2. Формування підприємницьких структур на основі приватної власності	155
3.3. Етапи становлення підприємницького сектора в економіці України	172
Висновки до розділу 3	185
Розділ 4. Державна політика оподаткування суб'єктів підприємницького сектора економіки	
4.1. Принципи побудови державної політики оподаткування (зарубіжний досвід)	187
4.2. Функції податків у забезпеченні ефективної діяльності недержавного сектора економіки.....	202
4.3. Напрями і етапи реформування податкової системи України	216
4.4. Особливості оподаткування малого бізнесу в Україні	231
4.5. Розвиток фінансово-господарських відносин держава – підприємництво на основі вдосконалення систем оподаткування	241
Висновки до розділу 4	250
Розділ 5. Перспективи розвитку фінансово-господарських відносин держава – підприємництво	
5.1. Напрями підвищення ефективності функціонування підприємницького сектора економіки.....	253
5.2. Механізми раціоналізації фінансово-господарських відносин на основі зниження податкового тиску	267
5.3. Розвиток інтеграційних процесів як фактор підвищення ефективності підприємницької діяльності	288
5.4. Законодавча стратегія в сфері фінансово-господарських відносин держава – підприємництво	317
Висновки до розділу 5	335
Загальні висновки	337
Список використаної літератури	345

Павлов В.І. Політика регіонального розвитку в умовах ринкової трансформації (теоретико-методологічні аспекти та механізми реалізації) / Під заг. ред. *М.І. Долішнього*. – Луцьк, Надстир'я, 2000. – 580 с.

У монографії висвітлені теоретичні, методологічні та прикладні аспекти політики регіонального розвитку. На основі узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду обґрунтовані критерії, цілі та механізми здійснення політики соціально-економічного розвитку регіону в умовах ринкової трансформації.

Для керівників, спеціалістів управлінського апарату, наукових працівників, викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів, широкого кола читачів, які цікавляться проблемами розвитку регіонів на сучасному етапі

Рецензенти:

<i>Данилишин Б.М</i>	д.е.н., проф. (Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України)
<i>Злупко С.М</i>	д.е.н., проф. (ІРД НАНУ)
<i>Мельник А.Ф.</i>	д.е.н., проф. (ТАНГ)

ISBN 966-517-276-X

ЗМІСТ

Вступ	6
Розділ 1. Теоретичні основи формування і реалізації політики регіонального розвитку в умовах ринкової трансформації	
1.1 Сутність і значення політики регіонального розвитку	13
1.2. Територіальна соціально-економічна система як об'єкт політики регіонального розвитку	38
1.3. Комплексоутворення в процесі розвитку регіональної соціально-економічної системи	54
1.4. Задоволення потреб та інтересів - основні засади політики соціально-економічного розвитку регіону	66
1.5. Вплив ринкової трансформації на політику регіонального соціально-економічного розвитку	78
Висновки до розділу	93
Розділ 2 Цілі та критерії соціально-економічного розвитку регіону в умовах ринкової трансформації	
2.1. Зайнятість населення	96
2.2. Активізація підприємницької діяльності	132
2.3. Відтворення трудового потенціалу	161
2.4. Розвиток соціальної інфраструктури	190
2.5. Мінімізація наслідків радіаційного забруднення	216
Висновки до розділу	242
Розділ 3. Механізми інституційно-економічних перетворень регіональної соціально-економічної системи	
3.1. Приватизація і зміна форм власності	245
3.2. Ринок цінних паперів	277
3.3. Ринок підприємництва	286
3.4. Ринок споживчих товарів	310
3.5. Ринок рекреаційних послуг	325
3.6 Формування конкурентного середовища	343
Висновки до розділу	354
Розділ 4. Механізми адаптації територіально-виробничого комплексу регіону до умов ринкової трансформації	
4.1. Природно-ресурсні передумови ринкової трансформації	357
4.2. Структурна перебудова промислового комплексу	377

4.3. Напрямки реформування агропромислового комплексу	395
4.4. Розвиток зовнішньоекономічних зв'язків та транскордонне співробітництво	412
4.5. Підйоми інвестиційного забезпечення	424
Висновки до розділу	444
Розділ 5. Застосування програмних методів реалізації політики соціально-економічного розвитку регіону	
5.1 Програмно-цільовий підхід в системі соціально-економічного розвитку регіону	447
5.2 Загальні засади формування зон вільного підприємництва	474
5.3 Спеціальна економічна зона "Інтерпорт-Ковель"	491
5.4 Спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку м. Нововолинська	504
5.5 Програма комплексного розвитку Шацької соціально-економічної системи рекреаційного типу	517
Висновки до розділу	530
Висновки та пропозиції	533
Список використаних джерел	549

Павлов В.І., Фурів І.І., Павліха Н.В. Соціально-економічні наслідки Чорнобильської катастрофи: адаптація, проблеми (за матеріалами Волинської області) / Під заг. ред.: М.І. Долішнього, Б.П. Клімчука, В.В. Божидарника. – Луцьк: Надстир'я, 2000. – 344 с.

Монографія розкриває правово-нормативні засади ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи. В ній визначені теоретичні та методологічні основи аналізу соціально-економічних систем локальних територій радіаційного забруднення. В книзі висвітлені трансформаційні процеси, які потребують впровадження системи ефективного радіаційного контролю, здійснення комплексу заходів адаптивного характеру та відповідного фінансового забезпечення мінімізації радіаційного забруднення території.

Праця розрахована на наукових працівників, викладачів навчальних закладів, аспірантів, широке коло читачів.

Рецензенти:

<i>Харічков С.К.</i>	д.е.н., проф. (Ін-т проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, м. Одеса)
<i>Фурдичко О.І.</i>	д.е.н., проф. (Україн. держ. лісотех. університету, м. Львів)
<i>Шевчук М.Й.</i>	д.с.-г.н., проф. (Поліська філія інституту ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського, м. Луцьк)

ISBN 966-517-271-9

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1. Правово-нормативні засади ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи	

1.1. Радіаційне забруднення як фактор впливу на процеси регіонального розвитку	10
1.2. Державна політика щодо пом'якшення наслідків аварії на ЧАЕС	19
1.3. Зарубіжний і вітчизняний досвід роботи, спрямований на зменшення негативних наслідків радіаційного забруднення.....	39
Розділ 2. Територіальна соціально-економічна система як об'єкт дослідження процесів сталого регіонального розвитку	
2.1. Необхідність та зміст моніторингу сталого розвитку регіональної соціально-економічної системи.....	58
2.2. Локальні соціально-економічні системи та їх екологічна компонента.....	67
2.3. Загальні підходи до оцінки сталого розвитку територіальних соціально-економічних систем.....	90
Розділ 3. Методологічні основи аналізу сталого розвитку територіальних соціально-економічних систем в умовах радіаційного забруднення	
3.1. Визначення природно-ресурсного потенціалу та оцінка соціоекологічного навантаження регіону.....	100
3.2. Методика здійснення економічного аналізу регіонального розвитку	120
3.3. Змістовна характеристика аналізу соціального розвитку регіону.....	138
Розділ 4. Трансформація соціально-економічної системи на території радіаційного забруднення Волинської області	
4.1. Характеристика природно-ресурсного потенціалу регіону	165
4.2. Екологічний стан та пріоритетність пом'якшення наслідків аварії на ЧАЕС	180
4.3. Вплив наслідків Чорнобильської катастрофи на демографічну ситуацію в регіоні	200
4.4. Аналіз виробничого потенціалу регіону в умовах радіаційного забруднення	224
Розділ 5. Адаптація Волинської територіальної соціально-економічної системи до умов радіаційного забруднення	
5.1. Впровадження системи ефективного радіаційного контролю	248
5.2. Здійснення контрзаходів щодо мінімізації наслідків аварії на ЧАЕС.....	276
5.3. Фінансове забезпечення зменшення наслідків Чорнобильської катастрофи	292
Висновки	319
Бібліографія	322

Павлов В.І., Черчик Л.М., Голян В.А. Підприємництво в локальному рекреаційному комплексі: стратегія розвитку (за матеріалами Шацького району Волинської області) / Відпов. ред. М.І. Долішній. – Луцьк: Надстир'я, 2000. – 156 с.

Монографія розкриває теоретичні і методологічні засади формування та реалізації стратегії розвитку підприємництва в локальному рекреаційному комплексі. Спираючись на результати проектного аналізу економічного механізму господарської діяльності Шацького району Волинської області, в книзі висвітлені організаційні, економічні, фінансові, інституційні та соціальні аспекти функціонування підприємницьких структур в умовах становлення ринку рекреаційних послуг.

Праця розрахована на наукових працівників, викладачів, аспірантів, керівників та спеціалістів підприємницьких структур, широке коло читачів.

Рецензенти:

Євдокименко В.К.

д.е.н., проф. (Чернів. держ. ун-т ім. Ю. Федьковича)

Козоріз М.А.

д.е.н., проф. (Ін-т регіональних досліджень НАНУ)

Луцишин П.В.

д.е.н., проф. (Волин. держ. ун-т ім. Л. Українки)

ISBN 966-517-264-6

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ I. Теоретичні та методологічні основи розвитку і підприємництва в локальних рекреаційних комплексах	
1.1 Теоретичні аспекти формування локального господарського комплексу	5
1.2 Місце та значення підприємництва в умовах трансформації економічних відносин в регіоні	11
1.3 Методологічні засади регіонального управління розвитком підприємництва	23
Розділ II. Дослідження ефективності функціонування локальної соціально-економічної системи Шацького району	
2.1 Туристсько-рекреаційний комплекс	32
2.2.Промислово-виробничий комплекс	39
2.3 Сільськогосподарський комплекс	53
2.4 Виробнича інфраструктура	61
2.5 Соціальна інфраструктура	65
2.6 Бюджетно-фінансова та інституційно-правова сфера	78
2.7.Трудові ресурси та соціальне забезпечення населення	88
Розділ III. Формування та реалізація регіональної стратегії розвитку підприємництва в Шацькому районі	
3.1 Основні засади формування регіональної стратегії розвитку підприємництва	93
3.2 Механізм реалізації регіональної стратегії розвитку підприємництва	97
3.3 Бізнес-планування розвитку підприємницьких структур	110
Література	145

Палига Є.М. Соціально-економічний механізм формування ефективної економіки. – Львів: Ін-т регіональних досліджень НАН України, 2000. – 340 с.

У монографії висвітлені концептуальні, теоретичні, методологічні та практичні аспекти формування ефективної і стабільної економіки в ринкових умовах на прикладі акціонерних товариств у галузі машинобудування. На підставі узагальнення вітчизняного та зарубіжного досвіду обґрунтовані напрями підвищення ефективності функціонування акціонерних товариств та соціально-економічні механізми їх реалізації.

Для працівників науки, урядових структур, виробничо-господарських об'єктів, підприємців-виробників, що займаються підвищенням ефективності вітчизняної економіки.

Рецензенти:

Андрушків Б.М. д.е.н., проф.
Бойко Є.І. д.е.н., проф.
Давимука С.А. д.е.н., проф.

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України.

ISBN 966-02-1690-4

Зміст

Вступ	3
Розділ I Теоретико-методологічні основи функціонування акціонерних товариств в Україні	
1.1. Концептуальні засади формування ринку в країнах з перехідною економікою.....	6
1.2. Недержавні об'єкти господарської діяльності - парадигма ринкової економіки	27
1.3. Приватизація і корпоратизація державної власності – передумова створення проринкових відносин	49
Розділ 2 Основи створення оптимальної організаційної моделі акціонерного товариства	
2.1 Приватизаційні процеси: механізми проведення, вибір структури власників.....	74
2.2 Реструктуризація існуючих підприємств, децентралізація їхнього управління і господарювання, механізм проведення	103
2.3. Маркетингові дослідження як довготермінова політика розвитку виробництва конкурентоспроможної продукції	128
Розділ 3 Економічні механізми підвищення ефективності та розвитку виробництва акціонерних товариств	
3.1. Індикативні механізми ефективного управління виробничими структурами	168
3.2. Сучасна інвестиційна політика промислових підприємств.....	181
3.3. Фіскальна та фінансово-кредитна політика в системі підвищення ефективності роботи акціонерних товариств	207
3.4. Фінанси та їхній менеджмент у акціонерному товаристві	227
Розділ 4. Соціальна політика в акціонерному товаристві	
4.1. Зміна потреб і мотивацій працівників АТ в постприватизаційний період	249
4.2. Регулювання соціальної політики у акціонерному товаристві	274
4.3. Колективно-договірне регулювання соціально-трудових відносин в АТ	294
Висновки	306
Примітки	325

Садова У., Семів Л. Регіональні ринки праці: Аналіз та прогноз. Відпов. ред. акад. НАН України М.І. Долішній. – Львів: ІРД НАНУ, 2000. – 264 с.

У монографії з позиції системного підходу розглядаються концептуальні основи дослідження регіонального ринку праці; розкриваються елементний, структурно-функціональний, генетико-еволюційний, комунікативний, історичний аспекти дослідження; з'ясовуються принципи і особливості територіальної організації ринку праці України; акцентується увага на застосуванні маркетингу регіонального ринку праці, пропонуються методи коротко- та середньострокового прогнозування його розвитку, подаються напрями вдосконалення регіональної політики ринку праці.

Зміст

Вступ	3
Розділ 1 Концептуальні основи дослідження регіональних ринків праці	
1.1. Генетико-еволюційні передумови розвитку регіональних ринків праці України	7
1.2. Суть, основні поняття та підходи до вивчення регіонального ринку праці	19
1.3. Теорії регіонального ринку праці	26
1.4. Діагностика регіонального ринку праці	33
Розділ 2 Територіальна організація ринку праці	
2.1 Зміст територіальної організації ринку праці	42
2.2. Фактори територіальної організації ринку праці	47
2.3 Територіальна організація ринку робочих місць	72
Розділ 3. Кластерна модель регіонального ринку праці	
3.1 Методичні основи побудови кластерної моделі регіонального ринку праці	82
3.2. Інтегральна оцінка стану регіонального ринку праці	93
Розділ 4 Маркетингові дослідження регіонального ринку праці	
4.1 Концепція маркетингу регіонального ринку праці	105
4.2. Факторний аналіз обсягів незайнятого населення на регіональному ринку праці	109
4.3 Тенденції впливу соціально-економічних факторів на формування регіональної пропозиції робочої сили	116
Розділ 5 Соціальні аспекти функціонування регіонального ринку праці в соціологічній оцінці	
5.1 Мотивація трудової активності незайнятого населення регіону	136
5.2 Причини незайнятості населення на регіональному ринку праці	143
5.3 Мотиваційні установки на працю тимчасово незайнятого населення ..	151
5.4 Адаптація незайнятого населення регіону до умов ринку	158
5.5 Аналіз підприємницької активності незайнятого населення регіону	162
Розділ 6 Моделі прогнозу регіонального ринку праці	
6.1. Теоретичні підходи до прогнозування регіонального ринку праці	167

6.2. Розрахунок короткотермінового прогнозу пропозиції робочої сили на регіональному ринку праці (на прикладі Львівської області)	186
6.3. Сценарний підхід до визначення пропозиції праці на регіональному ринку праці	190
Розділ 7 Напрями вдосконалення регіональної політики ринку праці	
7.1. Роль державного регулювання у розвитку РРП	198
7.2. Механізм активізації регіональної політики ринку праці	206
7.3. Завдання державного регулювання регіональних ринків праці України	228
Висновки	234
Список посилань	239
Додатки	262

2001

Вовканич С.Й. Духовно-інтелектуальний потенціал України та її національна ідея. – Львів: Видавництво ЛБА, 2001. – 540 с.

Досліджуються проблеми духовно-інтелектуального забезпечення національної ідеї України за умов переходу на інноваційний шлях розвитку та розбудови інформаційного суспільства. У цьому контексті з огляду удосконалення формування національних еліт, піднесення їх ролі у творенні адекватного інформаційного простору (середовища) та гуманізації міжнародного розподілу праці комплексно аналізуються окремі соціальні інститути і базові чинники – освіта, наука, культура, релігія, мова, традиції і новації, комунікації тощо – як єдина система підвищення духовної інформаційної мобільності на різних рівнях (особи, громади, нації, держави). Акцентується, що із розширенням глобалізації збереження етнічної ідентичності посттоталітарних (постколоніальних) народів, які відроджують свою державну самостійність, набуває доленосного значення. Це вимагає насамперед опрацювання інформаційно-мовної парадигми розвитку та впровадження нової соціогуманістичної політики в регіональному (національному) та глобальному (світовому) вимірах.

Книга викличе зацікавленість у тих читачів, котрі працюють над теолого-філософськими, соціально-економічними, інформаційно-мовними, соціогуманістичними і політологічними проблемами розвитку, підвищення суспільної ролі слова в елітаризації та гуманізації української (і не лише) спільноти.

Зміст

Інноваційний розвиток України як стратегія реалізації її національної ідеї (замість передмови)	5
Українська національна ідея та її духовно-інтелектуальне забезпечення	24
Глобалізація інформаційного простору та соціогуманістичний імператив нового тисячоліття	60
Інформація, правда та національно-духовний розвиток	85
Межовість України на етапі сучасного розвитку її національної ідеї: діалоги і монолози перехідного періоду	103
Слово: Від Біблії до соціальної інформатики	133

Через слово, інформацію – до ноосфери	151
Парадигма інформатики в Україні: шляхи трансформації	161
Україна і наука	169
Духовно-інформаційна мобільність нації у структурі державотворчих концепцій України	177
Національна еліта та духовно-інтелектуальний потенціал етно державотворення (епістемологічний аспект)	213
Теорії еліт: регіональний і загальнолюдський аспекти	240
Українська модель державотворення у світовому соціогуманістичному вимірі	256
Критерії формування національної еліти у посттоталітарному суспільстві	291
Тризуб і тризна: що в них для нації повчального?	310
Академічне русофільство чи національна українофобія?	316
Бути пристановищем українській чайці	322
Національні еліти: проблеми соціального донорства і реінституціоналізації його наслідків	328
ТУМ відроджує «Просвіту». Чи опрацьована для цього нова концепція?	338
Вічний борг і обов'язок живих та ненароджених	343
Український інформаційний простір – російською мовою?	346
«Та не однаково мені, як Україну злії люде...»	348
Тюрма народів і рабський синдром	350
Ярмо моє миле і тягар легкий	354
«Щоб жити – ні в кого права не питаюсь», або На чому не наголосив Конгрес української інтелігенції	359
Справдження національної ідеї українців прикордоння: проблеми регіоналізації чи глобалізації?	376
Церква і сім'я	390
«Говоримо про Львівщину – думаймо про Україну»	397
З Богом я ріс з дитинства	401
Слово і Україна	411
Інформаційно-мовна концепція розвитку: спроба державо-націотворчого і соціогуманістичного синтезу	422
Розмаїття чи зодноріднення?	439
Інтернаціоналізм чи універсалізм науки?	447
Історико-культурна спадщина у системі державо- і націотворення	460
Деякі чинники розвитку національного інтелекту та шляхи оптимізації їх використання	472
Ми: Український народ соборної України	487
Нація і розбудова держави (замість післямови)	499
Література	535

Герасимчук З.В. Регіональна політика сталого розвитку: методологія формування, механізми реалізації / Відпов. ред. М.І.Долішній. – Луцьк: Надстир'я, 2001. – 528 с.

У монографії здійснені теоретичні дослідження змісту сталого розвитку в умовах перехідної економіки; запропоновано методологічні підходи до формування регіональної політики сталого розвитку; з позиції системного підходу

розглядаються концептуальні засади становлення політики сталого розвитку проблемних регіонів; з'ясовуються особливості вибору стратегії та розглядаються організаційно-економічні механізми регулювання сталого розвитку регіонів; акцентується увага на застосуванні цільових комплексних програм як важливого інструменту реалізації регіональної політики сталого розвитку.

Рецензенти:

Мазаракі А.А. д.е.н., проф.
Писаренко С.М. д.г.н., проф.
Поручник А.М. д.е.н., проф.

Друкується за постановою Вченої ради Інституту регіональних досліджень НАН України.

ISBN 966-517-326-X

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні основи дослідження перспектив сталого розвитку в умовах перехідної економіки	
1.1 Передумови і закономірності переходу суспільства до моделі сталого розвитку	7
1.2. Класифікація теорій суспільного розвитку в контексті сталості	32
1.3. Екологічна безпека та небезпека в системі сталого розвитку	59
1.4. Особливості формування стратегії сталого розвитку для країн з перехідною економікою	82
Розділ 2. Методологічні підходи до формування регіональної політики сталого розвитку	
2.1. Зміст регіональної політики сталого розвитку	109
2.2. Вітчизняний досвід становлення регіональної політики та врахування його в регіональній політиці сталого розвитку	152
2.3. Функції та цільові орієнтири регіональної політики сталого розвитку	178
Розділ 3. Концептуальні засади становлення політики сталого розвитку проблемних регіонів	
3.1. Теоретичне обґрунтування регіональної політики сталого розвитку проблемних регіонів	193
3.2. Основні напрямки підтримки сталого розвитку економічно-проблемних регіонів	208
3.3. Сутність регіональної політики сталого розвитку соціально-проблемних регіонів	233
3.4. Визначення пріоритетів розвитку екологічно-проблемних регіонів	254
Розділ 4 Особливості вибору стратегії сталого розвитку регіону в умовах перехідної економіки	
4.1. Критерії вибору стратегії сталого розвитку регіону	269
4.2. Регіональна система управління екологічним ризиком	294

Розділ 5. Організаційно-економічний механізм регулювання сталого розвитку регіону	
5.1. Структурна трансформація економіки як важливий напрямок забезпечення сталого розвитку регіону	321
5.2. Шляхи вдосконалення організаційно-економічного механізму екологічної безпеки регіону	361
Розділ 6. Цільові комплексні програми як інструмент реалізації регіональної політики сталого розвитку	
6.1. Значення та місце цільових комплексних програм у реалізації регіональної політики сталого розвитку.....	403
6.2. Структуризація цілей регіональних програм сталого розвитку	417
6.3. Організаційний механізм управління реалізацією цільових комплексних програм сталого розвитку регіонів	447
Висновки	461
Список використаних джерел	481
Додатки	496

Жулканич О.М. Регіон в системі зовнішньоекономічних відносин (На прикладі Закарпатської області) / Під ред. М.А. Ленделя. – Ужгород: Мистецька лінія, 2001. – 200 с.

У монографії досліджуються методологічні, методичні та практичні питання аналізу, розвитку і підвищення ефективності зовнішньоекономічних зв'язків та їх ролі в раціональному розміщенні продуктивних сил прикордонного регіону на прикладі Закарпатської області. Обґрунтовано перспективні напрями і регіональні форми активізації зовнішньоекономічної діяльності. Акцентовано увагу на ролі спеціальних(вільних) економічних зон та субрегіональних об'єднань у системі зовнішньоекономічних відносин.

Для науковців, працівників органів державного та регіонального управління зовнішньоекономічною діяльністю, викладачів і студентів, аспірантів і магістрів, підприємців, які цікавляться питаннями зовнішньоекономічних зв'язків.

Відповідальний редактор:

Долішній М.І.

акад. НАНУ, д.е.н., проф.

Рецензенти:

Мікловда В.П.

член-кор. НАНУ, д.е.н., проф.

Максимчук М.В.

к.е.н.

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України.

ISBN 966-7511-14-6

ЗМІСТ

Передмова	4
Розділ 1. Зовнішньоекономічна діяльність в умовах трансформації економіки Карпатського регіону	

1.1. Продуктивні сили та проблеми структурної перебудови економіки регіону стосовно вимог зовнішнього ринку	6
1.2. Концептуальні основи розвитку регіональних зовнішньоекономічних зв'язків	23
1.3. Інтеграційні процеси у транскордонному співробітництві.....	44
Розділ 2. Зовнішньоекономічні зв'язки у пріоритетному розміщенні і розвитку продуктивних сил регіону	
2.1. Зовнішньоекономічні зв'язки – основа раціонального розвитку продуктивних сил прикордонного регіону	56
2.2. Аналіз сучасного стану зовнішньоекономічних зв'язків у регіоні	72
2.3. Прикордонна інфраструктура – фактор розвитку і підвищення ефективності регіональної економіки	97
Розділ 3. Перспективні напрями і регіональні форми активізації зовнішньоекономічної діяльності	
3.1. Спеціальна(вільна) економічна зона як складова частина розвитку території та зовнішньоекономічних зв'язків.....	124
3.2. Субрегіональні об'єднання в системі зовнішньоекономічних відносин.....	137
3.3. Еколого-економічні аспекти транскордонного співробітництва	165
Післямова	177
Додатки.....	181
Список використаної літератури та інформаційних джерел.....	189

Лавейкін М.І., Колодійчук І.А. / Еколого-економічні основи формування і реалізації стратегії розвитку підприємства. – Львів: ІРД НАН України, 2001. – 131 с.

Висвітлені теоретичні та практичні аспекти формування стратегії розвитку підприємства. Значна увага приділена методичним положенням по розробці стратегії в умовах перехідної економіки, обґрунтовані принципи формування перспектив розвитку при нестабільності умов господарювання.

Наукове видання розраховане на наукових працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів, службовців управлінських структур.

Рецензенти:

Черевко Г.В. д.е.н., проф. (Львів)
Євдокименко В.К. к.е.н. (Чернівці)

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України.

ISBN 966-02-2184-3

Зміст

Передмова	4
Розділ I Стратегія економічного розвитку підприємства в контексті ринкових реформ	
1.1 Макроекономічні фактори формування економічної стратегії розвитку підприємства	5

1.2	Поняття і передумови формування стратегії розвитку підприємства	18
1.3	Структурна перебудова як основна передумова сталого розвитку виробництва	27
1.4	Особливості інвестиційного забезпечення стратегічного розвитку підприємств в нових умовах господарювання	47
1.5	Екологічний фактор розвитку промисловості	52
Розділ II Методологія формування економічної стратегії розвитку підприємств		
2.1	Принципи формування економічної стратегії розвитку підприємств.....	65
2.2	Особливості аналізу стратегії розвитку підприємств.....	69
2.3	Форми і методи формування стратегії економічного розвитку	76
2.4	Реалізація економічної стратегії підприємства в умовах нестабільності макроекономічного середовища	80
Розділ III Вдосконалення організаційно-економічних методів реалізації економічної стратегії розвитку підприємства		
3.1	Методичні аспекти визначення стратегічних зон господарювання	94
3.2	Методичні положення по розробці економічної стратегії розвитку підприємства	104
3.3	Механізм реалізації економічної стратегії розвитку підприємств.....	114
3.4	Форми і методи екологізації матеріального виробництва	124
Заключення		124
Література		128

Небезпечні природні та техноприродні процеси в гірських районах Львівської області: стан та прогноз розвитку / Рудько Г.І., Кравців В.С., Самольотов П.В., Кобелька М.В. – Львів: ІРД НАНУ, 2001. –129 с.

В роботі на основі аналізу фізико-географічних та геологічних умов, оцінки техногенного навантаження на територію висвітлено закономірності та динаміку розвитку небезпечних природних і техноприродних процесів в гірських районах Львівської області. Враховуючи їх велику загрозу для стабільного розвитку регіону значна увага приділена науково-методичним аспектам прогнозування екзогенних геологічних процесів як важливого фактору попередження соціально-економічних та екологічних збитків. Особливий акцент зроблено на ключових напрямках формування політики захисту гірських територій від небезпечних природних і техноприродних процесів.

Робота виконана в Центрі розвитку гірських територій Інституту регіональних досліджень НАН України.

Наукове видання розраховане на наукових працівників, спеціалістів органів регіонального управління та місцевого самоврядування, фахівців в сфері техногенно-екологічної безпеки.

Рецензенти:

Михасюк І.Р

д.е.н., проф. (Львів)

Адаменко О.М

д.г.-м.н., проф. (Івано-Франківськ)

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України (протокол №4 від 30.05.2001 р.).

ISBN 966-02-2127-4

Зміст

Вступ	5
1 Геооекологічна характеристика гірських територій	
1.1 Фізико-географічні умови	7
1.2 Ландшафти та їх природна і техногенна трансформація.....	10
1.3 Геологічне середовище Карпатської гірськоскладчастої області в межах території Львівської області.....	16
1.4 Ресурсний потенціал	24
1.5 Техногенне навантаження.....	29
2 Умови і фактори та закономірності розвитку небезпечних природних і техноприродних процесів (НПТП)	
2.1 Геоморфологічні умови та фактори	37
2.2 Закономірності розвитку, механізм та динаміка природних і техноприродних процесів	41
2.3 Сценарії масового та дискретного катастрофічного розвитку НПТП з впливом на природні та техногенні об'єкти.....	45
2.4 Ураженість території НПТП.....	52
3 Прогноз і моделювання екзогенних геологічних процесів	
3.1 Поняття, зміст і класифікація прогнозів	61
3.1.1 Поняття і зміст прогнозів.....	61
3.1.2 Класифікація прогнозів екзогенних геологічних процесів.....	62
3.2 Просторові прогнози	64
3.2.1 Загальні положення.....	64
3.2.2 Районування території за інтенсивністю проявів ЕГП	65
3.2.3 Методи інтегральної оцінки схильності території щодо впливу ЕГП.....	67
3.3 Прогноз розвитку екзогенних процесів в часі	71
3.4 Районування території за режимом розвитку та їх прояву	75
3.5 Моделювання як метод прогнозу ЕГП.....	77
3.6 Прогнозування НПТП та розрахунок ризику та їх прояву.....	91
4 Інженерний захист та оптимізація природокористування в умовах розвитку НПТП.....	102
5 Еколого-економічні засади господарського і рекреаційного освоєння території	104
VI Екологічний моніторинг небезпечних природних та техноприродних процесів гірських територій	118
Висновки	128
Література	129

Смовженко Т.С. Державна політика сприяння розвитку підприємництва. – Львів: Вид-во ЛБІ НБУ, 2001. – 464 с.

У монографії обґрунтовано концепцію формування державної політики сприяння розвитку підприємництва та запропоновано механізми її реалізації в Україні. Основну увагу приділено формуванню фінансово-кредитних механізмів, спрямованих на забезпечення сприятливих умов для функціонування малого і середнього бізнесу, використання нових технологій у сфері підготовки спеціалістів для підприємницького сектора економіки.

Для наукових працівників, аспірантів, менеджерів державних і підприємницьких структур, що займаються проблемами підвищення ефективності господарювання.

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Теоретичні основи формування державної політики сприяння розвитку підприємництва в Україні	
1.1. Підприємництво як об'єкт державного управління	9
1.2. Теоретичне обґрунтування державної політики сприяння розвитку підприємництва в Україні	22
1.3. Класифікація форм і методів сприяння розвитку підприємництва (вітчизняний і зарубіжний досвід)	43
1.4. Методи державного регулювання і дерегулювання розвитку підприємництва в Україні	66
1.5. Форми державної і недержавної підтримки малого підприємництва	85
1.6. Особливості формування державної політики сприяння розвитку підприємництва в агропромисловому комплексі України	106
Висновки до розділу	123
Розділ 2. Моделювання впливу макро- і мікроекономічної ситуації на розвиток підприємництва	126
2.1. Макроекономічні показники і методи оцінки їх впливу на підприємницьку діяльність	126
2.2. Методи оцінки і зниження рівня підприємницького ризику	141
2.3. Форми і методи оцінки ефективності інвестиційної діяльності підприємницьких структур	164
Висновки до розділу	181
Розділ 3. Податкова політика держави в напрямках сприяння розвитку підприємництва	
3.1. Досвід зарубіжних держав у побудові систем оподаткування підприємницької діяльності	186
3.2. Функції податків у забезпеченні ефективного розвитку підприємницької діяльності	199
3.3. Шляхи посилення впливу стимулюючої функції податків на розвиток підприємництва в Україні	209
Висновки до розділу	226
Розділ 4. Фінансово-кредитні механізми сприяння виробничо-господарській діяльності підприємницьких структур	
4.1. Трансформація фінансово-кредитних відносин у процесі реформування вітчизняної економіки	230
4.2. Принципи побудови фінансово-кредитних механізмів підприємницьких структур	245
4.3. Вибір критеріїв ефективного управління грошовими ресурсами підприємницьких структур	254
4.4. Сучасні фінансові технології сприяння розвитку малого і середнього бізнесу в Україні	278

Висновки до розділу	292
Розділ 5. Стратегічні напрями реалізації державної політики сприяння розвитку підприємництва	
5.1. Обґрунтування стратегічних напрямів розвитку підприємництва в Україні.....	295
5.2. Програмний підхід до реалізації державної політики сприяння розвитку підприємництва	318
5.3. Принципи і механізми реалізації програм сприяння розвитку підприємництва.....	332
5.4. Вимоги до інформаційного забезпечення реалізації програм сприяння розвитку підприємництва	353
Висновки до розділу	368
Розділ 6. Нові технології кадрового забезпечення підприємницького сектора економіки	
6.1. Особливості становлення і розвитку ринків праці в Україні.....	371
6.2. Визначення потреб у спеціалістах на основі дослідження динаміки попиту і пропозиції	382
6.3. Форми масової підготовки фахівців економічних спеціальностей в умовах перехідної економіки.....	398
6.4. Методичні підходи до організації дистанційної форми навчання у сфері банківської діяльності.....	411
Висновки до розділу	432
Висновки	434
Список використаних джерел	443

Сембер С.В. Трудовий потенціал обласного центру в умовах перехідної економіки (на матеріалах міста Ужгорода) / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. Редкол.: відпов. ред. акад. НАН України М.І. Долішній. – Львів, 2001. – 162 с.

У монографії розглянуто сучасні проблеми формування і використання трудового потенціалу обласного центру в умовах перехідної економіки (на матеріалах міста Ужгорода). Аналізуються вітчизняні та зарубіжні підходи, до вивчення трудового потенціалу, досліджуються особливості та ймовірні моделі його використання в умовах прикордонного розташування і в рами концепції збереження економічної незалежності України.

Для працівників міських адміністрацій, економістів, юристів і наукові різних сфер знань, викладачів і студентів, усіх, хто цікавиться подібними проблемами.

Зміст

Передмова	3
1. Теоретичні основи дослідження формування і використання трудового потенціалу міста	7
1.1 Зміст поняття «трудовий потенціал», величина і структура трудового потенціалу міста	7

1.2. Фактори формування і використання трудового потенціалу обласного центру	31
1.3. Екогеномологічні аспекти формування і використання трудового потенціалу міста	47
2. Аналіз формування і використання трудового потенціалу Ужгорода в умовах перехідної економіки	54
2.1. Економічні основи ретроспективного використання трудового потенціалу: наслідки для періоду реформ	54
2.2. Сучасна ситуація на ринку праці Ужгорода: нові проблеми формування і використання трудового потенціалу міста.....	59
2.3. Механізм використання трудового потенціалу Ужгорода в умовах реформування економіки	81
3. Перспективне формування і використання трудового потенціалу міста	89
3.1. Економічні основи ретроспективного використання трудового потенціалу: наслідки для періоду реформ	89
3.2. Проблеми використання локального трудового потенціалу в умовах реалізації стратегії сталого розвитку міста	114
Післямова	131
Список літератури	134
Додатки	149

Шевчук Л.Т., Дубаневич І.З. Здоров'я жінок: регіонально-географічні та соціально-економічні аспекти (на матеріалах Львівської області). – Львів: Львівський нац. ун-т ім. І. Франка, 2001. – 156 с.

Досліджуються підходи до вивчення суспільного здоров'я жінок, фактори його формування, аналізуються економічні і соціальні аспекти суспільного здоров'я жінок в межах Львівської області.

Призначено для фахівців, які цікавляться медико-географічними проблемами розвитку українського суспільства, спеціалістів, що займаються конструюванням територіального розвитку, а також для студентів, аспірантів, науковців.

Зміст

Передмова	4
1 Підходи до визначення сутності «здоров'я» і «здоров'я жінок»	6
2 Методи вивчення здоров'я жінок	18
3. Фактори формування здоров'я жінок	25
4. Соціально-економічні аспекти здоров'я жінок	59
5. Аналіз захворюваності і смертності жінок	91
6. Регіонально-географічні аспекти жіночого здоров'я	103
7. Проблеми охорони здоров'я жінок	111
Післямова	123
Список використаних літературних джерел	125
Додатки	131

Янік В. Ефективність формування і розвитку підприємництва в умовах трансформації економіки постсоціалістичних країн / Наук. ред. д.е.н., проф. Беленький П.Ю. – Львів: Видавничий дім "Панорама", 2001. – 304 с.

У монографії висвітлені концептуальні, теоретичні, методологічні та практичні аспекти управління формуванням і розвитком підприємництва у країнах перехідної економіки. На основі узагальнення досвіду трансформаційного процесу у різних постсоціалістичних країнах розроблені критерії та методи оцінки ефективності підприємництва, у результаті яких рекомендовано механізми підвищення ефективності підприємницької діяльності. Для наукових працівників, аспірантів, менеджера державних і підприємницьких структур, що займаються питаннями вдосконалення управління підприємницькими процесами.

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Підприємництво і підприємець в умовах країн з трансформаційною економікою	
1.1. Підприємливість і підприємництво.....	8
1.2. Фактори підприємництва	17
1.3. Суть підприємництва	27
1.4. Цілі підприємництва.....	31
1.5. Типологія підприємств	37
1.6. Підприємство і зовнішнє середовище	45
1.7. Резюме	51
Розділ 2. Критерії та методи оцінки ефективності підприємництва	
2.1. Суть та значення ефективності підприємництва	54
2.2. Виробничі ресурси і обсяги виробництва	62
2.3. Оцінка ефективності виробничих витрат.....	70
2.3.1. Бухгалтерське і економічне поняття витрат	70
2.3.2. Економічна характеристика витрат	76
2.4. Рентабельність виробництва.....	82
2.5. Фактор часу в оцінці ефективності	85
2.6. Резюме	88
Розділ 3. Методи економічного аналізу підприємництва	
3.1. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства.....	91
3.1.1. Суть і сфери економічного аналізу.....	91
3.1.2. Аналіз економічної активності підприємств	96
3.1.3. Оцінка ліквідності і заборгованості підприємства	102
3.1.4. Оцінка рентабельності продажу та капіталів.....	107
3.2. Економічний ризик у підприємстві	114
3.2.1. Ризик і ефективність.....	114
3.2.2. Аналіз операційного ризику	115
3.2.3. Аналіз рівня фінансового ризику	120
3.3. Вартість підприємства та її оцінка	124
3.4. Резюме	131
Розділ 4. Фактори розвитку підприємництва і підвищення його ефективності	
4.1. Приватизація та комерціалізація державних підприємств	133

4.2. Реструктуризація підприємств	139
4.3. Необхідність змін у системі управління економікою	152
4.5. Резюме	163
Розділ 5. Механізми підвищення ефективності підприємницької діяльності	
5.1. Вдосконалення інструментів економічної політики держави та органів місцевого самоврядування	166
5.2. Впорядкування податкової системи	169
5.3. Активізація внутрішніх відносин на підприємстві	173
5.4. Формування відносин підприємства з оточенням	188
5.5. Резюме	191
Розділ 6. Підвищення ефективності підприємства в Польщі	
6.1. Приватизація і комерціалізація державних підприємств в Польщі в 1990–1999 роках	195
6.2. Розвиток нових підприємств та індивідуального підприємництва	210
6.3. Вдосконалення структур підприємництва в Польщі на кінець 1999 року	218
6.4. Оптимізація майнової структури підприємств	223
6.5. Підвищення економічної активності підприємств	236
6.6. Підвищення рентабельності господарської діяльності	244
6.7. Покращання використання ресурсів підприємств	250
6.8. Підвищення рівня інноваційності підприємств	259-
6.9. Резюме	264
Розділ 7. Практика та особливості розвитку підприємництва в Україні	
Висновки	285
Список літератури	289

2002

Буднікевич І.М., Школа І.М. Становлення регіонального ринку інновацій в Україні. – Чернівці: Зелена Буковина, 2002. – 200 с.

У монографії розглядаються теоретичні та методичні засади становлення регіонального ринку інновацій в Україні. Досліджується роль та місце ринку інновацій у концепції формування ринкових відносин в Україні, а також інноваційний потенціал Карпатського регіону. Розроблено структуру та механізм регіонального ринку інновацій та сформовано систему функцій місцевих органів влади з регулювання інноваційних процесів із врахуванням реальних та потенційних можливостей регіону. Визначено основні закономірності формування регіональних інноваційних структур як інструментів підвищення економічних та соціальних показників економіки регіону за рахунок реструктуризації великих підприємств.

Розраховано на викладачів і студентів економічних вузів та факультетів, наукових працівників, економістів, спеціалістів фірм та підприємств які займаються формуванням інноваційних структур, а також усіх тих хто цікавиться проблемами організації інноваційної діяльності та інноваційним потенціалом Карпатського регіону.

Науковий редактор:

Долішній М.І.

акад. НАНУ, д.е.н., проф. (заст..відпов. ред.)

Рецензенти:

Козоріз М.А.

д.е.н., проф. (Ін-т регіональних досліджень НАНУ)

Лалко О.А.

д.е.н., проф. (Ін-т економічного прогнозування НАНУ)

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України (протокол №5 від 5 липня 2002 р.).

ISBN 966-7123-70-7

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Ринок інновацій як елемент концепції формування ринкових відносин в Україні	
1.1. Значення інновацій в економічному розвитку та місце ринку інновацій в системі ринку.....	5
1.2. Об'єкт, структура та товарний розріз ринку інновацій.....	21
1.3. Механізм функціонування регіонального ринку інновацій	40
Розділ 2. Методологія формування регіонального ринку інновацій в умовах перехідної економіки в Україні	
2.1. Моніторинг інноваційного потенціалу регіону як основи формування ринку інновацій	58
2.2. Методологічні основи формування регіональної інфраструктури ринку інновацій	84
2.3 Світовий досвід створення та функціонування інноваційних структур.....	93
2.4. Практика створення й функціонування інноваційних структур в Україні	111
Розділ 3. Розробка організаційно-економічного механізму інноваційної діяльності в регіоні	
3.1 Регулювання ринку інновацій: вихідні положення.....	123
3.2 Створення інноваційних структур у Чернівецькій області в контексті регіонального розвитку	138

Гладій М.В. Розвиток АПК України (регіональні особливості). – Львів, 2002. – 289 с.

Розглядаються сучасний стан і перспективи регіональної ресурсно-екологічної оптимізації АПК України, формування ресурсної стратегії територіально-аграрних комплексів в нових умовах господарювання. Значна увага приділена дослідженню питань еколого-економічної оцінки та раціонального використання земельних угідь у розрізі природних зон країни.

Зміст

Вступ	5
Розділ I. Природні ресурси та їх вплив на розвиток сільського господарства	

1.1. Еколого-економічні основи раціонального природокористування	7
1.2. Земельні ресурси та їх використання в сільському господарстві	17
1.3. Еколого-економічна оцінка лісоресурсного потенціалу України	40
1.4. Водні ресурси та водозабезпеченість сільськогосподарського виробництва	50
1.5. Кліматичні умови та їх вплив на сільськогосподарське виробництво	65
Висновки	72
Розділ II. Агроекологічне районування України	
2.1. Агроекологічне районування – основа територіальної організації сільськогосподарського виробництва	74
2.2. Степ	75
2.3. Лісостеп	84
2.4. Полісся	90
2.5. Українські Карпати	93
2.6. Крим	98
Висновки	99
Розділ III Ресурсно-екологічні напрямки оптимізації і функціонування галузей АПК	
3.1. Оптимізація функціонально-галузевої структури агропромислового комплексу України	101
3.2. Промисловий підкомплекс і його розвиток	107
3.3. Сільське господарство	125
3.4. Харчова промисловість	143
3.5. Соціальна інфраструктура села та її взаємозв'язок з екологічним середовищем	155
Висновки	166
Розділ IV. Територіальна організація агропромислового комплексу	
4.1. Закономірності і особливості територіальної організації агропромислового виробництва	169
4.2. Зональні аграрно-територіальні комплекси та їх раціональна організація	172
4.3. Степовий аграрно-територіальний комплекс	179
4.4. Аграрно-територіальний комплекс Лісостепу	182
4.5. Аграрно-територіальний комплекс зони Полісся	185
4.6. Аграрно-територіальний комплекс зони Карпат	190
Висновки	193
Розділ V. Стратегічні проблеми розвитку агропромислового комплексу України	
5.1. Аграрна реформа та її соціально-економічні наслідки	196
5.2. Принципи кооперативного використання сировинних і матеріально-технічних ресурсів АПК	212
5.3. Формування в АПК ефективного фінансово-кредитного механізму ринкового типу	226
5.4. Механізми реалізації регіональної екологічної політики: досвід та шляхи використання	235
5.5. Економічний механізм регулювання забруднення довкілля та шляхи його вдосконалення	248

5.6. Кадрове забезпечення розвитку АПК	264
Висновки і пропозиції	281
Заключення	284

Жук М.В. Експортний потенціал регіону: Теорія, методологія, практика.
Чернівці: Рута, 2002. – 199 с.

У монографії розглядаються проблеми оптимізації форм входження економіки Карпатського регіону у систему світогосподарських зв'язків. Ефективна зовнішньоекономічна діяльність передбачає посилення процесу внутрішньої інтеграції, підвищення якісних показників господарювання, раціоналізацію територіальної структури експортоорієнтованого виробництва. Значною мірою цьому може сприяти конструктивне пристосування до умов регіону досвіду інших країн з перехідною економікою.

Зміст

Вступ	4
I. Методологія дослідження регіонального експортоорієнтованого виробництва	
1.1 Теоретичні основи економічної оцінки експортного потенціалу регіонального виробництва	9
1.2 Системний підхід і моделювання в економічному аналізі	18
II. Характер і засади приєднання регіональної економіки до системи світогосподарських зв'язків	
2.1. Структурні характеристики зовнішньоторговельної діяльності регіону ..	32
2.2 Зовнішньоекономічна діяльність і регіональний розвиток	52
2.3 Інноваційні передумови формування конкурентоспроможного експорту регіону	74
III. Виробничі чинники оптимізації вартісної структури продукції	
3.1 Структурна перебудова в системі нарощування експортного потенціалу	86
3.2. Інвестиційна складова підвищення ефективності економіки регіону	96
3.3. Трудоресурсний чинник у формуванні експорту продукції регіону	105
IV. Організаційне забезпечення раціоналізації економічних процесів у Карпатському регіоні	
4.1. Територіальні аспекти оптимізації структури експортоорієнтованого виробництва	120
4.2. Вплив специфічних умов господарювання в Карпатському регіоні на вартісну структуру виробництва й експорту	135
4.3. Виробнича децентралізація і розвиток конкурентного середовища в регіоні	149
4.4. Використання зарубіжного досвіду в підвищенні конкурентоспроможності національної економіки	168
Висновки	186
Література	189

Коломийчук В.С., Шевчук Л.Т., Шульц С.Л. Стратегічні засади соціально-економічного розвитку регіону (на матеріалах Тернопільської області). – Львів-Тернопіль, 2002. – 277 с.

У монографії висвітлені сучасні засади і проблеми стратегічного планування, узагальнені зарубіжні дослідження даного напрямку знань, показані методичні підходи до розробки стратегії соціально-економічного розвитку регіону. Розкриті можливі стратегічні цілі, напрямки, пріоритети і завдання територіального перспективного поступу в рамках різних економічних моделей. Проаналізовані процедури вибору економічної моделі і типу стратегії соціально-економічного розвитку регіону на прикладі Тернопільської області.

Для економістів, соціологів, спеціалістів сфери управління. Буде корисною для всіх, хто займається теоретичними дослідженнями і практикою прогнозування регіонального розвитку.

Зміст

Передмова	5
I Теоретичні основи стратегічного планування соціально-економічного розвитку регіону	14
1.1. Поняття «стратегія» і «стратегічне планування»: екскурс в історію трансформації змісту (Шевчук Л.Т.)	14
1.2. Сутність і значення стратегічного планування для регіонального розвитку (Шевчук Л.Т.)	22
1.3 Досвід стратегічного планування соціально-економічного розвитку суспільних територіальних систем (Шульц С.Л.)	31
1.4. Методологія, методика та опис процедур розробки стратегії соціально-економічного розвитку регіону (Шульц С.Л.)	58
II. Діагностика стану господарського комплексу Тернопільської області	
2.1. Оцінка розроблених програм розвитку регіону (Коломийчук В.С.)	82
2.2 Аналіз ретроспективних тенденцій і сучасного стану соціально-економічного розвитку Тернопільської області (Коломийчук В.С.)	97
2.2.1. SWOT-аналіз соціально-економічного розвитку регіону (Шульц С.Л., Шевчук Л.Т.)	142
2.2.2. Експертні оцінки рівня соціально-економічного розвитку регіону (Шевчук Л.Т., Шульц С.Л.)	155
2.2.3. Громадська думка як суспільна оцінка соціально-економічного розвитку регіону (Шульц С.Л., Шевчук Л.Т.)	163
2.3. Підсумкові оцінки: ідентифікація проблем соціально-економічного розвитку Тернопільської області (Коломийчук В.С., Шевчук Л.Т., Шульц С.Л.)	172
2.4. Аналіз та підсумкові оцінки розвитку регіону в розрізі адміністративних районів (Коломийчук В.С., Шевчук Л.Т., Шульц С.Л.)	176
III Стратегічні моделі соціально-економічного розвитку регіону	210
3.1. Моделі економічного розвитку регіону як паттерни (суперстратегії) його поступу (Шевчук Л.Т.)	210
3.1.1 Нова економічна модель з екзогенним технологічним прогресом (Шевчук Л.Т.)	215

3.1.2	Нова економічна модель з ендегенним технологічним прогресом (Шевчук Л.Т.)	220
3.1.3.	Нова економічна модель сталого (збалансованого) розвитку (Шевчук Л.Т.)	224
3.2.	Вибір економічної моделі і визначення типу стратегії соціально-економічного розвитку регіону по етапах перспективного періоду (Коломийчук В.С., Шевчук Л.Т., Шульц С.Л.)	235
3.3.	Прогноз соціально-економічного розвитку регіону в контексті вибору його стратегії (Коломийчук В.С., Шевчук Л.Т., Шульц С.Л.)	239
IV	Умови реалізації вибраної стратегії соціально-економічного розвитку регіону	
4.1.	Організаційний план та заходи реалізації стратегії (Коломийчук В.С., Шульц С.Л.)	244
4.2.	Ресурси для виконання стратегічного плану (Коломийчук В.С., Шульц С.Л.)	256
4.3.	Моніторинг і контроль за реалізацією стратегії соціально-економічного розвитку регіону (Коломийчук В.С., Шевчук Л.Т., Шульц С.Л.)	264
	Післямова	268
	Список використаних джерел	271

Павліха Н.В., Голян В.А. Оптимізація використання та охорони природних ресурсів: регіональний контекст / Відп. ред. М.І. Долішній. – Луцьк: Надстир'я, 2002. – 120 с.

У монографії висвітлені питання всебічного поліпшення використання і охорони природних ресурсів з метою прискорення соціально-економічного розвитку регіону. На основі розкриття тенденцій використання цих ресурсів та характеристики екологічної ситуації й стану охорони довкілля визначені стратегічні напрямки оптимізації природокористування та механізми активізації підприємницької діяльності в цій сфері.

Рецензенти:

Стадницький Ю.І.

д.е.н., проф. (Нац. ун-т "Львівська політехніка")

Зінь Е.А.

д.е.н., проф. (Укр. держ. ун-т водного господарства та природокористування)

Кравців В.С.

к.е.н. (Ін-т регіональних досліджень НАН України)

Книга видана за сприяння Волинської обласної організації Спілки економістів України.

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України (протокол №7 від 21 жовтня 2002 р.).

ISBN 966-517-370-7

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Природно-ресурсні передумови розвитку господарського комплексу регіону	5

Розділ 2. Сучасний стан використання природних ресурсів у регіоні	22
Розділ 3. Екологічна ситуація та охорона навколишнього природного середовища регіону	46
Розділ 4. Стратегічні аспекти оптимізації природокористування в регіоні	69
Розділ 5. Механізми активізації підприємницької діяльності в сфері природокористування	91
Висновки.....	110
Література	112

Павлов В.І., Лукін С.О. Економічний потенціал регіону: діагностика та реалізація / Відпов. ред. М.І.Долішній. – Луцьк: Надстир'я, 2002. – 160 с.

У монографії розглядаються теоретичні, методичні і практичні аспекти формування та оцінки економічного потенціалу регіону. Визначені особливості використання економічного потенціалу в умовах ринкових перетворень. Запропоновані механізми вдосконалення інфраструктурного забезпечення реалізації економічного потенціалу в системі регіонального розвитку.

Робота розрахована на наукових працівників, викладачів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів органів державного та регіонального управління, широке коло читачів.

Рецензенти:

<i>Бєленький П.Ю</i>	д.е.н., проф.
<i>Євдокименко В.К</i>	д.е.н., проф.
<i>Зінь Е.А</i>	д.е.н., проф.

ISBN 966-517-305-2

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1. Науково-методичні основи формування економічного потенціалу регіону	
1.1 Економічний потенціал регіону: суть, складові і місце в процесі реформування економіки	8
1.2 Організаційно-економічні передумови формування економічного потенціалу регіону.....	21
1.3 Особливості регулювання розвитку економічного потенціалу регіону в умовах ринкових перетворень	33
Розділ 2. Діагностика соціально-економічного розвитку Волинської області	
2.1 Аналіз соціально-економічного розвитку регіону	42
2.2 Характеристика економічного потенціалу регіону	56
2.2.1 Природно-ресурсний потенціал.....	57
2.2.2 Трудовий потенціал.....	58
2.2.3 Інвестиційний потенціал.....	60
2.2.4 Інноваційний потенціал.....	64
2.2.5 Експортний потенціал	66
2.3 Методичні підходи до визначення та оцінки економічного потенціалу регіону.....	68

Розділ 3. Організаційно-економічні механізми регулювання регіонального розвитку	
3.1 Методи і форми програмного регулювання регіонального розвитку.....	89
3.2 Інноваційний механізм формування конкурентоспроможної політики в регіоні.....	105
3.3 Методичні основи вибору стратегії регіонального розвитку	119
3.4 Інфраструктурне забезпечення реалізації економічного потенціалу	127
Висновки.....	145
Бібліографія	150

Патора Р. Ринок освіти в системі кадрового забезпечення стратегічного розвитку країни. – Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2002. – 338 с.

У монографії розглядаються проблеми становлення ринку освіти в умовах трансформаційних змін в країнах Центральної та Східної Європи. Проаналізовано тенденції ринку освітніх послуг у Польщі та Україні на тлі глобалізаційних процесів та в контексті європейської інтеграції. Розглянуто теоретичні та прикладні аспекти концепції неперервної освіти, зокрема навчання дорослих. Обґрунтовано стратегії розвитку національного кадрового потенціалу Польщі.

Монографію розраховано на наукових працівників, дослідників проблем освіти – економістів, соціологів, педагогів, практичних працівників – управлінців, а також всіх, кого цікавлять перспективи розвитку освіти у XXI ст.

Зміст

Передмова	5
Вступ	7
Розділ 1. Освіта і ринкова економіка	
1.1 Ринкові перетворення в постсоціалістичних країнах і проблема зайнятості	11
1.2. Ринкові перетворення і ринок освітніх послуг	29
1.3. Особливості ринку освітніх послуг у постсоціалістичних країнах Центральної та Східної Європи	44
1.4. Динаміка ринку праці та ринку освіти	55
1.5. Освіта і фактори соціально-економічного розвитку	66
Висновки до розділу 1	80
Розділ 2. Освіта і європейська інтеграція	
2.1 Умови і перспективи європейської інтеграції	87
2.2. Мегатренди і реструктуризація ринку освіти	102
2.3. Глобалізація і стратегічні напрями розвитку ринку освіти	113
2.4. Інтеграція національної освіти у міжнародний освітній простір	126
Висновки до розділу 2	137
Розділ 3. Трансформація системи освіти Польщі в умовах інтеграції в Європейський Союз	141
3.1. Тенденції розвитку освіти в Європейському Союзі	141
3.2. Тенденції й перспективи зміни системи освіти в Польщі	161
3.3. Системна трансформація освіти і зміни у свідомості поляків	174
Висновки до розділу 3	187

Розділ 4. Адаптація освіти дорослих до вимог ринкової економіки	
4.1. Освіта та самоосвіта дорослих у професійних школах	191
4.2. Регіональна спілка професійних шкіл: методологія, організація, досвід	208
4.3. Інноваційні аспекти сучасних методів навчання	218
4.4. Професійні школи і вища освіта	228
4.5. Мотиваційні чинники входження випускників в ринкові умови	237
Висновки до розділу 4	247
Розділ 5. Стратегія формування кадрового потенціалу країни	
5.1. Структурні перетворення і ринок праці	251
5.2. Конкуренція на ринку праці	266
5.3. Вища освіта і ринок праці	278
5.4. Прямі іноземні інвестиції і ринок праці	292
Висновки до розділу 5	305
Висновки	309
Додатки	311
Список літератури	329

Сторонянська І.З. Міжнародне міжрегіональне співробітництво: На прикладі Західного регіону України. – Львів: ІРД НАНУ, 2002. – 220 с.

Монографія присвячена науковому обґрунтуванню передумов, факторів і організаційних форм міжнародного міжрегіонального співробітництва прикордонного регіону в сучасних геополітичних та гео економічних умовах, а також розробці методологічних підходів та практичних напрямків залучення прикордонного регіону до процесів мезоінтеграції. Наводиться системний аналіз міжрегіональної економічної співпраці Західного регіону України із регіонами країн ЦСЄ у європейському векторі зовнішньоекономічних відносин, виявляються основні причини низької ефективності торговельної та інвестиційної складових міжрегіонального співробітництва, обґрунтовується доцільність переходу до інвестиційно-виробничих зв'язків. Запропоновано модель регулювання процесів залучення Західного регіону України до мезорегіональної інтеграції, визначальна роль в якій відводиться організаційно-економічному механізму регулювання міжрегіонального співробітництва.

Зміст

Передмова	4
Розділ 1. Теоретико-методологічні засади міжнародного міжрегіонального співробітництва	
1.1. Теоретичні основи міждержавних інтеграційних процесів на регіональному рівні	7
1.2. Міжнародне міжрегіональне співробітництво як ключовий фактор інтеграції України в ЄС	19
1.2. Міжрегіональні економічні зв'язки та методичні аспекти визначення їх ефективності	37

Розділ 2. Організаційні та економічні особливості розвитку міжрегіонального співробітництва Західного регіону України	
2.1 Чинники формування потенціалу Західного регіону України та його роль у міжнародному міжрегіональному співробітництві	53
2.2 Сучасні тенденції розвитку зовнішньоекономічних зв'язків Західного регіону України	69
2.3 Оцінка ефективності міжрегіональних торговельних зв'язків (на прикладі Львівської області)	90
2.4 Особливості функціонування єврорегіонів за участю областей Західного регіону України	102
2.4 Інфраструктура транскордонних територій Західного регіону України	117
Розділ 3. Шляхи та механізми активізації міжнародного міжрегіонального співробітництва	
3.1 Стратегічні пріоритети зовнішньоекономічної діяльності прикордонного регіону	136
3.2 Основні напрямки вдосконалення системи регулювання міжнародного міжрегіонального співробітництва	146
3.3 Шляхи формування раціональної моделі міжнародної міжрегіональної співпраці Західного регіону України	164
Висновки	180
Список використаних джерел	184
Додатки	203

2003

Буряк П.Ю. Інтегровані підприємницькі структури: перспективи розвитку в Україні. – Львів: Логос, 2003. – 564 с.

У монографії досліджуються теоретичні та методологічні аспекти створення в Україні інтегрованих підприємницьких структур (ІПС), здатних виступити агентами держави в справі стабілізації економічного зростання та забезпечення конкурентоспроможності української економіки у міжнародному масштабі. На основі аналізу інтеграційних процесів у сфері підприємництва, оцінки потенціалу та реального впливу ІПС на підвищення ефективності національної економіки в умовах світової глобалізації автор обґрунтовує концепцію прискореного входження України у світовий економічний простір на паритетних засадах.

Для науковців, політиків, керівників підприємств, викладачів, аспірантів та студентів.

Зміст

Вступ	6
Розділ I. Державна політика та стан економіки України на етапі активізації глобальних процесів світової економічної інтеграції	

1.1.	Інтеграція України у світовий економічний простір як напрям державної політики	11
1.2.	Аналіз проблем та перспективи розвитку національної економіки України в умовах глобалізації та міжнародної інтеграції	42
1.3.	Державні пріоритети сталого економічного розвитку України та концепція її входження у світовий економічний простір	94
Розділ II. Теоретичні основи розвитку інтеграційних процесів у сфері підприємництва		
2.1.	Основні напрями інтеграційних взаємодій у сфері підприємництва	112
2.2.	Інтеграційні стратегії в підприємстві та форми їх реалізації. Поняття інтегрованої підприємницької структури	126
2.3.	Проблема співіснування малих і великих підприємств та напрями її розв'язання на основі інтеграційних взаємодій в підприємстві	154
Розділ III. Принципи, організаційні форми та правові засади створення інтегрованих підприємницьких структур (ІПС)		
3.1.	Кластери як форма галузевої й територіальної інтеграції підприємницьких структур	192
3.2.	Інтеграція науки і виробництва як основа інноваційного підприємництва	211
3.3.	Інтегровані корпоративні структури (ІКС) в підприємстві	237
3.4.	Транснаціональні корпорації та стратегічні альянси: зарубіжний досвід і перспективи створення в Україні	265
Розділ IV. Інтегровані структури у фінансово-інвестиційній сфері економіки та їх потенціал		
4.1.	Розвиток фінансового та інвестиційного ринків України під впливом процесів фінансової глобалізації	255
4.2.	ФПГ як організаційна форма інтеграції банківського та промислового капіталів	306
4.3.	Потенціал фінансово-промислових груп у фінансово-кредитній та інвестиційній сферах	334
4.4.	Специфічні форми інтеграції у фінансово-інвестиційній сфері та їх роль в підвищенні інвестиційного потенціалу України	351
Розділ V. Фінансово-кредитні механізми створення інтегрованих підприємницьких структур		
5.1.	Затратно-розподільчий механізм	364
5.2.	Кредитно-інтеграційний механізм	368
5.3.	Податкозберігаючий механізм	369
5.4.	Механізм реалізації грошових потоків підприємств-потенційних учасників інтеграції	381
Розділ VI. Методичні підходи до проектування ІПС та оцінки ефективності інтеграції		
6.1.	Підготовка підприємств до реалізації інтеграційних стратегій	402
6.2.	Етапи процесу проектування інтегрованих підприємницьких структур	411
6.3.	Економічне обґрунтування та оцінка ефективності проектів створення інтегрованих підприємницьких структур	420
6.3.1.	Якісні критерії обґрунтованості та доцільності створення ІПС ...	420

6.3.2. Кількісні показники оцінки ефективності та переваг інтеграції ..	434
6.4. Аналіз та прогноз потенційної результативності функціонування інтегрованих підприємницьких структур	463
Розділ VII. Державна підтримка, правове забезпечення та контроль діяльності ІПС в Україні	
7.1. Трансформаційні зміни у взаємовідносинах держави з ІПС	474
7.2. Пріоритетні напрями державної підтримки формування ІПС в Україні	483
7.3. Законодавчо-правове забезпечення та управління ІПС	489
7.4. Антимонопольне законодавство України та заходи антимонопольного контролю за діяльністю ІПС	502
Висновки	527
Додатки	525
Перелік вживаних у монографії скорочень	540
Список використаних джерел	543

Іванух Р.А., Дусановський С.Л., Білан Є.М. Аграрна економіка і ринок. – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 256 с.

У монографії висвітлено теоретичні та методологічні основи аграрної економіки, показано стан розвитку агропромислового виробництва в умовах ринкових відносин, а також шляхи удосконалення форм господарювання в аграрному секторі.

Робота розрахована на студентів та викладачів економічних вузів, а також спеціалістів агропромислового виробництва

Зміст

Вступ	3
Розділ I. Теоретичні та методологічні основи аграрної економіки	
1.1. Аграрна економіка, її зміст і завдання	7
1.2. Теоретичні та методологічні основи аграрної економіки	11
1.3. Критерії та показники економічної ефективності аграрної економіки	20
Розділ II. Науково-методологічні та макроекономічні основи сучасної аграрної політики	
2.1. Макроекономічні основи аграрної політики на сучасному етапі	26
2.2. Аграрна політика радянського уряду	33
2.3. Аграрна криза і шляхи її подолання	41
2.4. Аграрна реформа і її вплив на розвиток агропромислового комплексу	44
2.5. Аграрна реформа і розвиток кооперативного руху	47
Висновки	62
Розділ III. Ресурсний потенціал агропромислового комплексу	
3.1. Населення і трудові ресурси	63
3.2. Природні ресурси та їх використання	69
3.3. Земельні ресурси та їх використання	73
3.4. Лісові ресурси	78
3.5. Водні ресурси, їх використання	82

Розділ IV. Агропромисловий комплекс і його функціонально-компонентна структура	
4.1. Особливості формування агропромислових комплексів	91
4.2. Сільське господарство	93
4.3. Галузі рослинництва	98
4.4. Тваринницькі галузі	114
4.5. Харчова промисловість	129
4.6. Рівень продовольчого забезпечення населення	139
Розділ V. Галузеві підкомплекси та ефективність їх функціонування	
5.1. Особливості формування галузевих агропромислових під комплексів	151
5.2. Рослинницько-промислові підкомплекси	153
5.3. Тваринницько-промислові підкомплекси	167
5.4. Гідромеліоративний та агрохімічний підкомплекси	172
Розділ VI. Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва	
6.1. Механізація та електрифікація	177
6.2. Інвестиції та хімізація сільськогосподарського виробництва	182
6.3. Розміщення та спеціалізація сільськогосподарського виробництва	186
Розділ VII. Ринок і ринкові відносини в аграрній сфері	
7.1. Ринкова політика держави	192
7.2. Ринкові відносини в АПК	199
7.3. Державні та ринкові механізми регулювання розвитку АПК	211
Розділ VIII. Удосконалення відносин власності та форм господарювання в аграрному секторі	
8.1. Розвиток приватних форм господарювання	222
8.2. Реформування колективних господарств	227
8.3. Реформування земельних і майнових відносин власності	231
8.4. Грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення	235
8.5. Паювання сільськогосподарських угідь	242
Післямова	246
Література	248

Комарницький І.М. Регіональна політика організаційно-економічної підтримки малі підприємств / Наук. ред. О.Є. Кузьмін. – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2003. – 236 с.

У монографії досліджуються регіональні проблеми створення і функціонування малих підприємств, обґрунтовується необхідність організаційно-економічної підтримки. Узагальнюється світовий та вітчизняний досвід організаційно-економічної підтримки малого підприємництва, обґрунтовуються пропозиції та рекомендації щодо формування цілісної і гармонійної системи підтримки малих підприємств у регіонах України.

Для наукових і практичних працівників, викладачів економічних дисциплін, аспірантів, студентів.

Рецензенти:

Беленький П.Ю.
Бойко Є.І.

д.е.н., проф.
д.е.н., проф.

Друкується за ухвалою Вченої ради Інституту регіональних досліджень НАН України (протокол № 3 від 19 березня 2003 р.).

ISBN 966-02-2898-8

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Теоретичні та практичні засади створення та функціонування малих підприємств у регіоні	
1.1. Основні положення та регіональні особливості розвитку малих підприємств в Україні та світі.....	7
1.2. Регіональні передумови існування малих підприємств.....	17
1.3. Необхідність організаційно-економічної підтримки малих підприємств на рівні регіону.....	31
2. Узагальнення досвіду і шляхи удосконалення організаційно-економічної підтримки малих підприємств у регіоні	
2.1. Особливості сприяння становленню та розвитку малого підприємництва у регіонах України.....	42
2.2. Організаційно-економічна підтримка малих підприємств у світі.....	58
2.3. Концептуальні основи формування організаційно-економічної підтримки малого підприємництва в Україні.....	73
3. Побудова системи підтримки малих підприємств у регіоні	
3.1. Система організаційно-економічної підтримки малого підприємництва у регіоні: принципи та особливості.....	87
3.2. Регіональні програми організаційно-економічної підтримки малого підприємництва.....	93
3.3. Регіональне балансове моделювання організаційно-економічної підтримки малих підприємств.....	117
4. Формування інвестиційної привабливості регіону та регіональної інфраструктури у системі організаційно-економічної підтримки малих підприємств.....	132
4.1. Підходи до оцінки інвестиційної привабливості регіону	132
4.2. Система заходів щодо підвищення інвестиційної привабливості в регіону.....	151
4.3. Організаційно-економічна підтримка малих підприємств у спеціальних економічних зонах.....	164
4.4. Специфіка регіональної інфраструктури малого підприємництва.....	177
4.5. Фінансова та інформаційно-консультаційна інфраструктура організаційно-економічної підтримки малих підприємств.....	190
Висновки.....	210
Список використаних джерел.....	221

Ліманський А. Організаційно-економічні механізми підвищення ефективності промислових підприємств в умовах трансформації та євроінтеграції (на прикладі промислових підприємств Польщі та України) / Наук. ред. д.е.н., проф. П.Ю. Бєленький. – Львів: ІРД НАНУ, 2003. – 520 с.

В монографії досліджуються проблеми економічної ефективності функціонування промислових підприємств, зовнішні і внутрішні чинники, які впливають на ці процеси. Розглядаються теоретичні та методологічні передумови розвитку організаційно-економічних механізмів підвищення ефективності функціонування підприємств, їх сучасний стан та необхідні зміни в умовах трансформації та євроінтеграції. За результатами аналізу запропоновані шляхи реструктуризації промисловості і розвитку організаційно-економічних механізмів інтеграції з ЄС як умови ефективного функціонування підприємств. Робляться висновки щодо використання досвіду Польщі для підвищення ефективності функціонування промислових підприємств України.

Розрахована на наукових працівників, спеціалістів, студентів, які займаються проблематикою підвищення ефективності функціонування промислових підприємств.

Зміст

Вступ	6
Розділ 1. Теоретичні та методологічні передумови розвитку організаційно-економічних механізмів підвищення економічної ефективності функціонування підприємств	
1.1. Суть економічної ефективності господарювання	17
1.2. Критерії та показники оцінки економічної ефективності господарювання на мікро- та макрорівні	31
1.2.1 Макроекономічні показники	31
1.2.2 Мікроекономічні показники продуктивності ресурсів.....	40
1.3. Економічна ефективність підприємств в умовах глобалізації економіки	70
Висновки до розділу 1	75
Розділ 2. Тенденції економічної ефективності промислових підприємств Польщі та України в 1990-2000 роках	
2.1. Економічні перетворення та подолання негативних тенденцій в ефективності функціонування підприємств	80
2.1.1 Трансформація польської та української економіки в 1990-х роках.....	86
2.1.2 Приватизація власності як головна проблема трансформації економіки	99
2.2. Динаміка виробництва та структурні перетворення у промисловості Польщі та України.....	105
2.3. Зайнятість та інвестиції у промисловості Польщі та України.....	124
2.4. Показники ефективності виробництва у промисловості Польщі та України	131
2.5. Фінансові показники економічної ефективності польських та українських підприємств	140
2.6. Економічна і суспільна ефективність трансформації в польській та українській економіці.....	152
Висновки до розділу 2	165
Розділ 3. Реструктуризація промисловості як основна умова економічної інтеграції з Європейським Союзом	
3.1 Роль ринку і держави в реструктуризації промисловості	169

3.2. Основні положення урядових програм реструктуризації промисловості Польщі	173
3.3. Основи реструктуризації промислових підприємств	178
3.4. Реструктуризація власності як найважливіша передумова ефективного функціонування підприємств	184
3.5. Малі та середні підприємства в процесі реструктуризації економіки Польщі і України	206
3.6. Роль розвитку інфраструктури ринкової економіки у реструктуризації підприємств	223
3.7. Вплив прямих іноземних інвестицій та допомоги країн Євросоюзу на реструктуризацію підприємств	244
Висновки до розділу 3	264
Розділ 4. Економічна інтеграція з Європейським Союзом та ефективне функціонування підприємств	
4.1. Економічна інтеграція Польщі з Європейським Союзом: досвід для трансформації економіки України	269
4.2. Економічна інтеграція Польщі з ЄС як форма глобалізації європейської економіки	275
4.3. Аналіз умов прийняття Польщі в Європейський Союз	281
4.3.1. Юридичні аспекти вступу Польщі до ЄС.....	281
4.3.2. Політичні і економічні критерії	288
4.4. Процедура прийняття Польщі до Європейського Союзу і результати дотеперішніх переговорів про членство Польщі в ЄС	327
Висновки до розділу 4	342
Розділ 5. Польсько-українська співпраця в умовах інтеграції в Євросоюзом	
5.1. Використання польського досвіду при здійсненні трансформації української економічної системи	347
5.1.1. Наслідки та сфери економічної співпраці Польщі та України у 1990-х роках	348
5.2. Транскордонне польсько-українське регіональне співробітництво як форма інтеграції України з Європейським Союзом.....	357
5.2.1. Моделі управління єврорегіонами.....	370
5.2.2. Польсько-українська транскордонна співпраця (Карпатський єврорегіон та єврорегіон Буг)	376
5.3. Роль транспорту та пропускної спроможності прикордонних переходів у розвитку Карпатського єврорегіону та єврорегіону Буг.....	392
5.4. Перешкоди для шляху польсько-української співпраці в рамках Карпатського єврорегіону і єврорегіону Буг та шляхи їх подолання	400
5.5. Основні підходи до формування оптимальної моделі економічної співпраці між Польщею та Україною	410
Висновки до розділу 5	432
Висновки	437
Бібліографія	452
Додатки	

Додаток А.....	479
Додаток Б.....	493
Додаток В.....	505
Додаток Г.....	511

Мікула Н. Єврорегіони: досвід та перспективи. – Львів: НАН України. ІРД, 2003. – 222 с.

У монографії на основі аналізу діяльності єврорегіонів на внутрішніх та зовнішніх кордонах ЄС, кордонах країн Центрально-Східної і Північної Європи та України дається оцінка перспективам розвитку таких міжтериторіальних утворень за участі у них областей України. Пропонуються методичні підходи щодо формування транскордонної статистики та оцінки ефективності функціонування єврорегіонів. Для наукових працівників, аспірантів, викладачів вузів, керівників державних органів влади та органів місцевого самоврядування, митниць, всіх, хто займається питаннями регіональної політики та транскордонного співробітництва.

Зміст

Вступ.....	5
Розділ 1 Транскордонне співробітництво та єврорегіони.....	8
Розділ 2 Ініціативи та програми Європейського Союзу для підтримки розвитку транскордонного співробітництва	
Ініціатива INTERREG (1990-1999).....	24
INTERREG III (2000-06).....	28
PHARE CBC.....	30
PHARE CREDO.....	31
CADSES.....	33
TACIS CBC.....	36
CARDS та MEDA.....	37
LACE.....	39
2004-2006: "Програми розвитку сусідських відносин".....	40
Після 2006: "Новий інструмент розвитку сусідських стосунків".....	42
Розділ 3 Єврорегіони на внутрішніх кордонах ЄС	
"Єврегіо" (D / NL).....	45
"Регіо Паміна" (D / F).....	48
Єврегіо "Рейн-Ваал" (NL / D).....	49
"Кент – Норд-Пас-де-Кале" (UK / F).....	52
Асоціація "Екстрамадура-Алентежіо" (E / P).....	54
Висновки до розділу.....	55
Розділ 4 Єврорегіони на зовнішніх кордонах ЄС	
"Регіо" (F / D / CH).....	56
Єврорегіон "Про Європа Віадрина" (D / PL).....	57
Єврорегіон "Шпрес-Найсе-Бобер" (D / PL).....	63
Єврорегіон "Найсе-Ниса-Ніса" (D / PL / CZ).....	66
Єврорегіон "Померанія" (D / PL / S).....	70
"Західний Ниугат – Паннонія Єврегіо" (A / H).....	76
Єврорегіон "Балтика" (S / RUS / PL / LT / LV / DK).....	77

Єврорегіон "Крушногір'я / Ерцгебірге" (CZ / D)	80
Єврорегіон "Ельба / Лаба" (D / CZ).....	82
Єврорегіон "Нестос-Места" (GR / BG).....	86
Єврорегіон "Карелія" (F / RU)	88
Висновки до розділу	90
Розділ 5 Єврорегіони країн Східної Європи, Балтії та СНД	
Єврорегіон "Дунай-Марош-Тиса" (HU / RO / YU).....	92
Єврорегіон "Бескиди" (PL / CZ / SK).....	93
Єврорегіон "Прадєд" (CZ / PL).....	96
Єврорегіон "Сілезія" (PL / CZ).....	100
Єврорегіон "Тешинська Сілезія" (PL / CZ).....	102
Єврорегіон "Глаценсіс" (PL / CZ)	104
Єврорегіон "Немунас-Німен-Неман" (LT / PL / BY).....	108
Єврорегіон "Татри" (PL / SK).....	112
Висновки до розділу	114
Розділ 6 Єврорегіони за участю областей України	
Асоціація "Карпатський єврорегіон"	116
Єврорегіон "Буг".....	133
Єврорегіон "Нижній Дунай"	144
Єврорегіон "Верхній Прут"	149
Висновки до розділу	157
Розділ 7 Перспективи розвитку єврорегіонів в Україні	
Обґрунтування доцільності створення єврорегіону "Сян"	163
Розділ 8 Основні методичні підходи до оцінки діяльності єврорегіонів	
Джерела статистичної інформації для прикордонних	
та транскордонних регіонів	174
Загальні статистичні дані.....	178
Висновки до розділу	184
Висновки.....	185
Додатки	
Додаток 1. Статут Міжрегіональної Організації "Карпатський єврорегіон"	189
Додаток 2. Статут Транскордонного Об'єднання "Єврорегіон Буг".....	199
Додаток 3. Статут Єврорегіону "Нижній Дунай"	205
Додаток 4. Статут Єврорегіону "Верхній Прут"	214

Притула О.В. Мотиваційні механізми та їх використання у сфері підприємництва. – Львів: НАН України. ІРД, 2003. – 216 с.

У монографії досліджені теорії мотивації та їх використання в різних економічних системах. Обґрунтовано напрями формування мотивації праці в Україні в умовах становлення ринкових відносин та представлено методику аналізу мотиваційних механізмів у сфері малого бізнесу. Запропоновано методичні підходи до розробки і використання мотиваційних механізмів заохочення до підприємницької діяльності та оцінка їх ефективності.

Монографія розрахована на фахівців, які займаються проблемами управління персоналом підприємницьких структур, включаючи підготовку кадрів, розробку матеріальних і моральних стимулів.

Зміст

Передмова	4
Розділ 1. Роль і функції мотивацій у заохоченні людини до високоефективної діяльності в сфері підприємництва	
1.1 Види підприємництва та його роль у розвитку ринкових відносин	7
1.2 Теорії мотивацій та концептуальні підходи до їх використання у різних економічних системах	15
1.3 Зарубіжний досвід формування та використання сучасних теорій мотивації	31
1.4 Особливості формування мотивації праці в Україні на етапі переходу до ринку	50
Резюме	76
Розділ 2. Системний підхід щодо використання мотиваційних механізмів в управлінні підприємницькою діяльністю	
2.1 Державні мотивації підтримки підприємництва	78
2.2 Регіональні мотивації підтримки підприємництва	86
2.3 Мотиватори підприємців – власників у забезпеченні ефективної діяльності найманих працівників	91
2.4 Комплексне застосування системного підходу щодо використання оплати праці як мотиватора ефективної підприємницької діяльності	96
Резюме	103
Розділ 3. Особливості формування мотиваційних механізмів у сфері малого бізнесу	
3.1 Методика, завдання і технологія аналізу мотиваційних механізмів у сфері малого бізнесу	105
3.2 Економічні показники і критерії визначення мотивацій до ефективності праці	120
3.3 Аналіз і оцінка ефективності мотиваторів, що сприяють розвитку малого бізнесу в Україні	136
Резюме	157
Розділ 4. Підвищення ролі мотиваційних механізмів в управлінні персоналом підприємницьких структур	
4.1 Зарубіжний досвід підбору кадрів та його використання в Україні	159
4.2 Методичні підходи щодо використання особистісного підходу при розробці мотиваційних механізмів у підприємницькій діяльності ...	169
4.3 Оцінка ефективності від реалізації мотиваційних механізмів	189
Резюме	199
Список використаних джерел	202

**Федан Р. Регіональні фактори активізації транскордонної співпраці
Польщі та України /** Наук. ред. акад. НАН України М.І. Долішній. – Львів: ІРД
НАНУ, 2003. – 336 с.

У монографії розглядаються теоретико-методологічні аспекти формування регіональної політики у прикордонних регіонах та транскордонної співпраці. Дається порівняльний аналіз розвитку прикордонних воєводств і областей Польщі

і України, акцентується увага на проблемах транскордонної співпраці і чинниках, що її стимулюють та ускладнюють. На базі використання динамічних моделей робиться спроба оцінки та прогнозування переміщень через кордон осіб та транспортних засобів, що дає можливість планувати роботу прикордонної інфраструктури. Розглядаються основні напрямки активізації транскордонної співпраці, у тому числі шляхом формування єврорегіональних структур. Для наукових працівників, аспірантів, викладачів вузів, керівників державних органів влади та органів місцевого самоврядування, митниць, всіх, хто займається питаннями регіональної політики та транскордонного співробітництва.

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Місце та роль регіонів у структурі економіки держави	13
1.1 Теоретико-методологічні основи формування політики регіонального розвитку	13
1.2. Чинники формування регіональної технічної інфраструктури	27
1.3 Формалізація процесів регіонального транскордонного співробітництва	36
Висновки	43
Розділ 2. Чинники розвитку технічної інфраструктури в регіоні південно-східної Польщі	
2.1. Характерні чинники для періоду до I світової війни	45
2.2. Чинники, що характеризують міжвоєнний період	53
2.3. Характерні чинники для періоду після II світової війни	59
Висновки	86
Розділ 3. Аналіз рівня економічного розвитку прикордонних територій Польщі та України	
3.1. Природно-ресурсний потенціал прикордонних територій Польщі	88
3.2. Природно-ресурсний потенціал прикордонних територій України	94
3.3. Порівняльний аналіз рівня життя населення в польсько-українському прикордонні	96
3.4. Польсько-українські суспільно-економічні зв'язки прикордонних регіонів	110
Висновки	118
Розділ 4. Розвиток та зміна функцій польських кордонів	
4.1. Оцінка рівня функціонування прикордонної інфраструктури. Проникливість кордону	124
Висновки	135
4.2. Транспортна інфраструктура на польсько-українському прикордонні ..	137
Висновки	155
Розділ 5. Оцінка динаміки процесів транскордонних переміщень	
5.1. Формалізація процесів транскордонних переміщень за допомогою динамічних рівнянь	162
5.2. Економічна інтерпретація застосованих динамічних моделей	172
5.3. Аналіз та оцінка результатів розв'язку економіко-математичних моделей транскордонних переміщень	209

Висновки	253
Розділ 6. Типологія прикордонних польсько-українських регіонів та перспективи їх розвитку	
6.1. Класифікація центрів регіонального розвитку з точки зору інфраструктурного забезпечення.....	256
6.2. Розвиток єврорегіональної співпраці на польсько-українському прикордонні	262
6.3. Концептуальні підходи до розвитку польсько-українських прикордонних територій	276
6.4. Стратегічні засади проведення політики розвитку прикордонних територій	297
Висновки	303
Загальні висновки	306
Література	308

Шевчук Л.Т. Медико-соціальні аспекти використання трудового потенціалу: регіональний аналіз і прогноз. – Львів, 2003. – 489 с.

У монографії висвітлені сучасні теоретичні та методичні засади дослідження медико-соціальних аспектів використання трудового потенціалу і прикладні завдання їх врахування при аналізі й прогнозі регіонального трудовикористання, запропонована модель регіонального аналізу і прогнозу медико-соціальних аспектів використання трудового потенціалу. Сформульовані і проаналізовані можливі медико-соціальні цілі регіонального трудовикористання в різних економічних моделях і типах стратегій соціально-економічного розвитку регіону.

Для економістів, соціологів, спеціалістів сфери управління. Буде корисною для всіх, хто займається теоретичними дослідженнями і практикою прогнозування регіонального розвитку.

Зміст

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи регіонального аналізу і прогнозу медико-соціальних аспектів використання трудового потенціалу регіону	
1.1. Сутність медико-соціальних аспектів використання трудового потенціалу в структурі застосованого в дослідженні понятійно-термінологічного апарату	
1.2. Модель регіонального аналізу і прогнозу медико-соціальних аспектів використання трудового потенціалу	
1.3. Медико-соціальні особливості використання трудового потенціалу в світлі законів і теорії економічної науки	
1.4. Використання трудового потенціалу через призму нової парадигми науки	
1.5. Методика дослідження медико-соціальних аспектів використання трудового потенціалу регіону	
1.6. Місце і роль концепції медико-соціальних факторів у регіональному аналізі і прогнозі використання трудового потенціалу	
Розділ 2. Формування медико-соціальної ситуації в Україні: національні та регіональні особливості	

- 2.1. Медико-соціальні підходи до оцінки середовища як ресурсу життєдіяльності
 - 2.2. Геополітичні та соціально-економічні вектори і медико-соціальний каркас території
 - 2.3. Роль культури і релігії у формуванні медико-соціальних підходів до використання трудового потенціалу
 - 2.4. Медико-соціальні особливості використання трудового потенціалу та інформаційне поле
 - 2.5. Медико-соціальна ситуація та суспільний розум і суспільний інтелект
- Розділ 3. Аналіз використання трудового потенціалу регіону:
медико-соціальні оцінки
- 3.1. Медико-соціальна оцінка особливостей динаміки населення регіону
 - 3.2. Регіональний аналіз використання трудового потенціалу
 - 3.3. Трудове мотиваційне поле
 - 3.4. Трудовий мотиваційний механізм
- Розділ 4. Роль системи охорони здоров'я у використанні і відтворенні трудового потенціалу регіону
- 4.1. Рівень розвитку системи охорони здоров'я і трудовий потенціал регіону
 - 4.2. Нетрадиційна медицина та її роль у використанні трудового потенціалу регіону
 - 4.3. Пошук оптимальної організації системи охорони здоров'я у період реформування економіки України
 - 4.4. Величина трудового потенціалу і рівень її використання в сучасній Україні
- Розділ 5. Медико-соціальні аспекти прогнозування і оптимізації трудовикористання в регіоні
- 5.1. Підходи до формулювання медико-соціальних цілей національного і регіонального трудовикористання
 - 5.2. Особливості визначення медико-соціальних цілей регіонального трудовикористання в стратегії соціально-економічного розвитку регіону
 - 5.3. Покращення стану довкілля
 - 5.4. Прогноз розвитку і рівня використання трудового потенціалу

Висновки

Список використаної літератури

2004

Бєлєнький П.Ю., Шевченко-Марсель В.І., Другов О.О. Інфраструктура фінансового ринку в системі соціально-економічного розвитку регіону / Відп. ред. д.е.н. проф. П.Ю. Бєлєнький. – Львів: ІРД НАНУ, 2004. – 121 с.

Досліджуються питання фінансового ринку України та його інфраструктура (банківська система, страхова справа, кредитні спілки) в умовах глобалізації. Розглядається сучасний стан та ступінь залучення України у глобалізаційні процеси. За результатами аналізу інфраструктурних елементів фінансового ринку регіону запропоновані шляхи вдосконалення розвитку інфраструктурних інституцій.

Розрахована на наукових працівників, спеціалістів, студентів, які займаються проблематикою інфраструктури фінансового ринку.

Зміст

Вступ.....	4
1. Вимоги до фінансової інфраструктури в світлі сучасних тенденцій соціально-економічного розвитку	10
2. Сучасний стан та ступінь залучення України у глобалізаційні процеси	24
3. Фінансова інфраструктура – важливий фактор соціально-економічного розвитку регіону	49
3.1. Характеристика соціально-економічного розвитку регіону на тлі України	49
3.2. Порівняльний аналіз інноваційно-інвестиційної діяльності суб'єктів фінансового ринку.....	58
3.3. Комплексний аналіз інфраструктурних елементів фінансового ринку	66
4. Шляхи активізації фінансово-інвестиційної діяльності у транскордонному регіоні	81
5. Стратегія розвитку банківської системи	95
6. Реформування банківської системи – стратегічний напрям активізації інноваційних перетворень	98
7. Шляхи вдосконалення фінансової інфраструктури	106
Висновки	114
Література	117

Злупко С.М. Українська економічна думка. Постаті і теорії. – Львів: Свросвіт, 2004. – 544 с.

На основі багаторічних досліджень розвитку української економічної думки висвітлюються надбання визначних економістів, їхній внесок в українську і світову економічну науку, у прирощення людського економічного знання.

Зміст

Передмова	3
Вступ	4
Мудрець античності з Подніпров'я	7
Економічна платформа «Правди Руської»	12
Економічне «моління» Данила Заточенника	17
Економічні погляди Станіслава Оріховського–Роксолана	21
Економічний світогляд Івана Вишенського	32
«Економічні гріхи» Інокентія Гізеля	36
«Божественна економія» Григорія Сковороди.....	40
Українські витоки теорії макро- і мікроекономіки	52
Талановитий українець – студент і однодумець знаменитого шотландця	55
«Я сміливо можу стати на суд нащадків»	58
«Економічна система» Михайла Балудянського	64
Творець першого українського підручника політичної економії	75
Класик української статистики	78

Іван Вернадський – засновник теорії потреб, дослідник економіки та історії політичної економії	80
Економічний світогляд Кобзаря і наше сьогодні	86
Біля витоків нової теорії цінностей	2
М.І. Зібер – дослідник світової економіки та економічної думки	96
Засновник київської школи в політичній економії	115
Економічно-екологічне відкриття С. Подолинського і його значення для сучасності	120
«Енциклопедія українського народного життя»	137
Економічна програма М. Драгоманова	142
Чернігівська школа в земській статистиці	147
«І світлом ума свого він освітив ...»	152
Вексель і лихва – наша біда	157
«Українці – народ, а не купа однакових екземплярів»	165
Батько української земської статистики	168
Теорія цінності Афіногена Антоновича	172
«Основи політичної економії» Д. Піхна	177
«Економічні студії» Тадея Рильського	182
«Хлопська посілість» В. Будзиновського	187
«Золоті думки» Ю. Бачинського	192
М.П. Яснопольський – засновник наукової школи територіальної фінансової економетрії	197
Еволюція економічної програми І.Я. Франка	209
«О квестії соціальной» Андрея Шептицького	219
В обороні добробуту українського селянства	225
Засновник бюджетної статистики	229
Олександр Білімович	237
«Будучність наша в наших руках»	246
Не плакати на руїнах	250
«Він з роду українець»	255
«Атільний батько» Микола Левицький	261
Наукові новаторства Михайла Туган-Барановського	265
Львів'янин – засновник економетрії	273
Є.Є. Слуцький – український економіст-математик світової слави	278
Хресна дорога Іоанікія Шимоновича	298
Економіст, географ, статистик	303
Теоретик, організатор та історик кооперації	306
Корифей суспільної агрономії	309
«Політична економія» Миколи Добровольського	313
Дослідник сільськогосподарських циклів	317
Олександр Мицюк	320
Був генералом «за добрих часів і за гірших»	330
Він лічив нас і недолічив	334
«Теорія кооперація! Бориса Мартоса	337
«В обороні рідної землі» Юліана Павликовського	342
Внесок українських економістів у розвиток теорії та практики кооперації	348
«Вступ до економічних наук» Миколи Васильєва	352
Є.О. Гловінський – дослідник фінансового колоніалізму	356

«Економічні звинувачення» Костянтина Кононента	367
Економічний світогляд Степана Бандери	371
«Енциклопедія української кооперації» І. Витановича	378
Український економіст міжнародного значення	382
Теоретик і організатор модерного хліборобства	386
Наукова школа М. Герасименка	390
Наукова школа Миколи Петровського	395
Український економіст – заслужений громадянин США	399
«Енергія прогресу» Миколи Руденка	404
Витоки, еволюція, персоналії та наукові здобутки української статистичної думки	408
Внесок українських економістів у розвиток теорії грошей, грошового обігу і фінансів	421
Формування і розвиток української економіко-математичної школи	447
Наукові новаторства українських економістів та їх вплив на світову економічну науку в ХХ ст.	459
Науково-методичний центр вивчення економічної україніки у вимірах минулого, сучасного і майбутнього	479
Висновки	493
Публікації автора з української економічної думки	495
Праці автора в бібліотеках Великобританії, Канади і США (інтернет-інформація)	519
Іменний покажчик	528

Коломієць І.Ф. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства в процесі його інтернаціоналізації: Монографія / НАН України. Ін-т регіональних досліджень / Наук. ред. М.І. Долішній. – Львів, 2004. – 247 с.

У монографії обґрунтовано концепцію управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства в процесі його інтернаціоналізації. Особливу увагу приділено формуванню соціально-економічних передумов динамічного розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок проведення організаційно-структурних змін, удосконаленням принципів та методів управління їх проведенням, активізації інвестиційної діяльності, удосконаленню організаційних форм міжнародної економічної інтеграції.

Для фахівців, що займаються питаннями зовнішньоекономічної діяльності, менеджерів та керівників підприємств, наукових працівників, аспірантів, студентів навчальних закладів.

Рецензенти:

<i>Буркинський Б.В.</i>	д.е.н., проф.
<i>Бойко Є.І.</i>	д.е.н., проф.
<i>Оксанич О.Е.</i>	д.е.н., проф.

Затверджено до друку вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України (протокол № 9 від 26.12.2003 р.).

ISBN 966-02-3254-3

© Інститут регіональних досліджень НАН України, 2004.

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Організаційно-економічні засади зовнішньоекономічної діяльності підприємства .	
1.1. Інтернаціоналізація підприємства в системі глобалізації економіки	8
1.2. Зовнішньоекономічна інтеграція в теоріях управління	12
1.3. Механізми розвитку та активізації зовнішньоекономічної діяльності.....	28
1.4. Показники та критерії зовнішньоекономічної діяльності підприємства.....	35
Розділ 2. Структурно-організаційні зміни в процесі розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства	
2.1. Структурне реформування підприємства	43
2.2. Реструктуризація в системі організаційного розвитку підприємства	49
2.3. Перебудова підсистем підприємства в контексті активізації зовнішньоекономічної діяльності	60
Розділ 3. Управління структурно-організаційними реформуваннями на підприємстві	
3.1. Концептуальні підходи до реформування підприємств	67
3.2. Методи оцінки ефективності реструктуризації підприємства	76
Розділ 4. Методологія формування і реалізації стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємства	
4.1. Стратегія зовнішньоекономічної діяльності	88
4.2. Стратегія зміцнення міжнародної позиції підприємства	94
4.3. Форми зовнішньоекономічної діяльності підприємства	106
4.4. Тенденції в розвитку – її інтеграції виробництва і збуту	113
Розділ 5. Активізація інвестиційної діяльності в процесі формування зовнішньоекономічної орієнтації підприємства	
5.1. Інтенсифікація інвестиційної діяльності підприємств як об'єктивна умова активізації зовнішньоекономічної діяльності	122
5.2. Розвиток ринкової інфраструктури в системі факторів активізації інвестиційних процесів	130
5.3. Вдосконалення фінансового забезпечення інвестиційних процесів на промислових підприємствах	141
5.4. Програмування підвищення інвестиційної привабливості регіону	149
5.5. Організаційні основи формування інвестиційної політики в регіоні	156
Розділ 6. Організаційні форми міжнародної економічної інтеграції вітчизняних підприємств	
6.1. Вільні економічні зони	165
6.2. Спеціальні економічні зони і євро регіони в Україні	179
6.3. Офшорні зони як особливий різновид ВЕЗ	205
6.4. Спільні підприємства - важливий напрямок залучення інвестицій.....	209
6.5. Кооперація і посередництво як ефективні форми інтеграції вітчизняних підприємств	214
Висновки	228
Список використаних джерел	234

Павлов В.І., Корецький Ю.М. Інноваційний потенціал регіону: діагностика та реалізація / Відпов. ред. М.І. Долішній. – Луцьк: Надстир'я, 2004. – 244 с.

У монографії розглядаються теоретичні, методичні та практичні аспекти формування та оцінки інноваційного потенціалу. Визначені особливості організації інноваційної діяльності на регіональному рівні. Запропоновані механізми вдосконалення інноваційних процесів у системі регіонального розвитку.

Робота розрахована на наукових працівників, викладачів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів органів державного та регіонального управління, широке коло читачів.

Редакційна колегія:

Юрій С.І.

д.е.н., проф.

Панчишин В.Г.

к.е.н., доц.

Рецензенти:

Бойко Є.І.

д.е.н., проф. (ІРД НАНУ)

Гринчуцький В.І.

д.е.н., проф. (ТАНГ)

Яловий Г.К.

д.е.н., проф. (Київ. політехнічний ін-т)

Видання здійснено за сприянням Волинської обласної організації Спілки економістів України

ISBN 966-517-438-X

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні та методологічні основи інноваційної політики	7
1.1 Суть, поняття та значення інноваційної діяльності.	8
1.2 Формування інноваційної політики в регіоні.....	25
1.3 Правово-організаційні форми інноваційного підприємництва	34
Розділ 2. Діагностика інноваційного потенціалу регіонів України.	51
2.1 Оцінка умов розвитку науково-технічної діяльності регіонів	52
2.2 Визначення стану інноваційної діяльності в регіонах.....	85
2.3 Аналіз інвестиційного забезпечення інноваційних процесів.	113
2.4 Методичні аспекти оцінки інноваційного потенціалу регіону.....	152
Розділ 3. Вдосконалення організаційно-економічного механізму реалізації інноваційного потенціалу регіону.....	171
3.1 Формування та реалізація інноваційної стратегії регіону.....	172
3.2 Інституційне забезпечення реалізації інноваційного потенціалу регіону.....	184
3.3.Фінансування та стимулювання інноваційної діяльності в регіоні	203
Висновки.....	223
Бібліографія	227